

3 Aruba

Centrale Bank
distantieert zich
van presentatie AVP-leider

9 Wereld

Storm Leslie veroorzaakt
schade in Portugal

10 Economie

Sears vraagt
faillissements-
bescherming aan

12 Sport

Van Dijk haakt
af voor oefenduel
met België

Justitie-minister:

‘Aanhouden van ongedocumenteerden gaat volgens regels’

ORANJESTAD — Aangehouden ongedocumenteerden worden volgens het principe van subsidiariteit en proportionaliteit behandeld. Dat verklaarde Justitie-minister Andin Bikker (POR) vandaag desgevraagd aan Amigoe in reactie op een video over een man van Venezolaanse afkomst in een autobus die hardhandig werd aangehouden en in een ‘dog catcher’ bus gemaanuevreerd. Ook reageerde hij op het onlangs verschenen Human Rights Watch (HRW) rapport over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen op Curaçao en Aruba. Hij erkent dat er vertegenwoordigers van HRW op Aruba geweest zijn een paar weken eerder, maar dat hij geen contact heeft gehad met de organisatie.

In de brief aan Curaçaose en Nederlandse autoriteiten over Venezolaanse asielzoekers, die op de website van de organisatie staat, www.hrw.org, wordt kritiek uitgeoefend op het feit dat Curaçao de Venezolanen uitzet zonder toegang tot juridische bijstand en uitgewezen ondanks dat ze aangegeven hebben asiel te willen aanvragen. De organisatie dringt aan om zo snel mogelijk maatregelen te nemen om de fundamentele rechten van Venezolanen in het Koninkrijk te beschermen en concludeert dat ‘Curaçao één van de landen is waar we de meest ernstige gevallen van mensenrechtenschendingen hebben gedocumenteerd van Venezolanen die op de vlucht zijn voor de verwoestende

mensenrechten- en humanitaire crisis in hun thuisland’. HRW beveelt aan dat er ‘een tijdelijk beschermingsregime moet komen dat de hele regio bestrijkt en waar alle Venezolanen voor een bepaalde periode een wettelijke verblijfsstatus toegekend wordt, minimaal zolang hun individuele aanvraag tot bescherming loopt, en een regionaal mechanisme dat de kosten van de opvang en de spreiding van gevluchte Venezolanen billijk verdeelt’. Het Koninkrijk der Nederlanden moet erop toezien dat de behandeling van Venezolanen op Curaçao, en in de andere landen en gemeenten van Nederland in de Cariben voldoen aan internationale verplichtingen en indien Nederland in gebreke blijft,

kan het verantwoordelijk worden bevonden voor het schenden van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Brute aanhouding

Op sociale media van Aruba was afgelopen weekend een video te zien waar een uit Venezuela afkomstige ongedocumenteerde persoon gevraagd wordt om uit een autobus te stappen en zich verzet waardoor hij bruut wordt aangehouden. Op de vraag of de wijze van aanhouding op Aruba voldoet aan internationale verdragen, stelt de minister dat gewerkt wordt vanuit het principe van ‘subsidiariteit en proportionaliteit’ (staat het belang in verhouding tot en inbreuk en is dit de beste manier om dit te bereiken, red.) en dat professionals getraind worden vanuit dit principe. Hij erkent dat hij de video in kwestie niet heeft gezien. “Ik zal de video bekijken en dit bespreken met het diensthoofd, om te zien of er teveel kracht is gebruikt bij de arrestatie van deze persoon”, zegt hij toe. “Op het einde van de dag gaat het om subsidiariteit en proportionaliteit.”

Vervolg op pagina 3.

Politie beëindigt gijzeling in station Keulen

De politie had bij de gijzeling het station ontruimd en het treinverkeer stilgelegd.

KEULEN — Een speciale eenheid van de politie heeft in Keulen met geweld een einde gemaakt aan een gijzeling in een apotheek in het complex van het centraal station. De politie heeft via sociale media laten weten dat de dader is overmeesterd, gewond is en ‘wordt gereanimeerd’.

De man zou eerst een brandend voorwerp naar mensen in een fastfoodrestaurant hebben gegooid. Daarna zou hij zich met een of meer gij-

zelaars in de apotheek hebben verschanst. De politie had tijdens de twee uur durende gijzeling contact met de man. Volgens de lokale

Kölner Stadt-Anzeiger is een veertienjarig meisje gewond naar een ziekenhuis afgevoerd. Ze zou brandwonden hebben opgelopen. De massaal uitgerukte politie van de domstad ontruimde vanwege de gijzeling het station en legde ook het treinverkeer stil. Het station van Keulen is een van de drukste van Duitsland.

Van de regen in de drup

Foto: Nadine Sutas

ORANJESTAD — Afgelopen dagen bleef het regenen met wederom grote plassen water tot gevolg. Een auto die geparkeerd stond in de Italiëstraat kwam zo bijvoorbeeld midden in een grote plas te staan. Ook wegen kwamen onder water te staan. Doordat de buien elkaar zo snel opvolgen, krijgt het water geen kans weg te stromen en worden de plassen alleen maar groter. Ook de komende dagen worden er nog meer plaatselijke buien verwacht, laat de Meteorologische Dienst Aruba (Meteo) weten.

Bijleveld: In cyberoorlog met Russen

AMSTERDAM — Nederland is in een ‘cyberoorlog’ met de Russen verwickeld. “Dat is wel goed om vast te stellen”, zei minister Ank Bijleveld van Defensie in het televisieprogramma WNL op Zondag.

“Men probeert op allerlei manieren ook in ons normale dagelijks leven, in onze democratie invloed te hebben”, zei de bewindsvrouw. “We moeten af van de naïviteit op dat terrein.” Dat laatste was volgens haar een belangrijke reden om de actie van de Russen bij de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW) naar buiten te brengen. In april werden vier Russische militairen agenten het land uitgezet omdat ze het

wifi-netwerk van de OPCW in Den Haag wilden hacken. Ze werden op heterdaad betrapt. Volgens de Russen ging het slechts om een ‘routebezoek’. ‘Het is echt gevaarlijk’ wat de Russen doen, zei Bijleveld. Ze wees onder meer op beïnvloeding door de Russen van verkiezingen. Dat gebeurde onder meer bij de Amerikaanse presidentsverkiezingen in 2016. “De aard van oorlogsvoering is veranderd.”

De minister heeft de NAVO aangeboden om Nederlandse ‘cybersoldaten’ in te kunnen zetten. Daar wordt ‘actief’ naar gekeken. “Ook om te kijken hoe kunnen we zelf offensief dingen doen als het nodig is.” De Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst (MIVD) waarschuwt al jaren voor Russische cyberspionage. Ook de Chinezen zijn heel actief op dit terrein. Defensie investeert extra in haar cybercapaciteit en inlichtingendienst. De relatie van Nederland met Rusland is de afgelopen jaren verslechterd. Het is bijzonder dat Bijleveld zegt

dat Nederland in een cyberoorlog is verwickeld. Het woord oorlog wordt niet snel gebezigd door een lid van het kabinet. Zo wilde minister Stef Blok van Buitenlandse Zaken, nadat de actie van de Russen bij de OPCW bekend was gemaakt, niet zeggen dat er weer een Koude Oorlog is tussen Rusland en het Westen. Wel wordt er vanuit het kabinet al langer gewaarschuwd tegen inmenging van de Russen. Minister Kajsa Ollongren (Binnenlandse Zaken) heeft al vaker gewaarschuwd tegen verspreiding van nepnieuws door de Russen.

Dodental noodweer Frankrijk blijft stijgen

PARIJS — Zeker dertien mensen zijn om het leven gekomen door noodweer in het departement Aude in het zuiden van Frankrijk. De zenders BFMTV en Europa 1 meldden dat de slachtoffers vielen in een gebied dat was ondergelopen door zware regenval. Nog eens vijf anderen raakten zwaargewond, zei het Franse ministerie van Binnenlandse Zaken.

Negen slachtoffers werden gevonden in de gemeente Trèbes. Een vrouw werd meegesleurd door het water in de plaats Villardonnelle. Twee andere slachtoffers werden gevonden in Ville-gailhenc. Ook viel een dode in Villalier. In Pezens zijn duizend inwoners geëvacueerd in verband met risico’s van een nabijgelegen dam. De scholen in de Aude zijn vandaag dicht gebleven in verband met het noodweer. Ook veel wegen zijn afgesloten. De televisie toonde beelden van straten die in woest-

Foto: AFP

Door de zware overstromingen werden auto’s door het water meegesleurd.

te rivieren waren veranderd. Auto’s werden door het water meegesleurd. De prefect vertelde dat vannacht evenveel regen was gevallen als normaal in een halfjaar. In

sommige gemeenten stond het water 6 meter hoog. Afgelopen donderdag had zware regenval in Zuid-Frankrijk ook al twee slachtoffers geëist. Toen

werden in de plaats Sainte-Maxime aan de Côte d’Azur verschillende auto’s in de Middellandse Zee gespoeld, de twee werden dood in een auto ontdekt.

De Minister van Volksgezondheid maakt bekend, dat een ingekomen verzoek ter verkrijging van een koffiehuis- en een restaurantvergunning A voor het perceel **Palm Beach 55, lokaal 5-C** ingaande **16 oktober 2018** gedurende 14 dagen bij de Directie Wetgeving & Juridische Zaken, **Schotlandstraat 53**, ter inzage ligt. Bedoelde vergunningen geven recht tot verkoop in het klein van o.a. sterke drank en spijsen voor gebruik ter plaatse. Gedurende genoemde termijn kan een ieder schriftelijk zijn bezwaren tegen verlening van deze vergunningen indienen, bij de Minister van Volksgezondheid, door tussenkomst van de Directeur van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Schotlandstraat 53.

ASSOCIATED REALTORS TE KOOP

Twee verdiepingshuis met 3 slaapkamers en 2 badkamers te Kibaima/Sta. Cruz met ocean view, eigendomsgrond voor \$299,000. Contact Mito/593-6318.

Taoist Tai Chi Society Aruba
Nieuwe Lesrooster Beginnersklassen
ingaande Oktober 2018

Lokatie		Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Taoist Tai Chi Center Aruba Stadionweg 13	→	9-11 am 7.00-9.00 pm	7-9 pm	9-11 am 7-9 pm	9-11 am
Savaneta Prome Paso Kleuterschool	→	7-9 pm			

Voor meer informatie bel 583-0177

Taoist Tai Chi Society Aruba

Kidneys297

Be aware, stay healthy!

**Fundacion pa Hende Muhe
den Dificultad**
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP Huiselijk geweld!

Met 2 florin meer, kan je de **MEGA PLUS** winnen

*Afl.

520.000,-

*Afl. 390.000,- + Afl. 130.000,-
extra

Verkrijgbaar bij elk verkooppunt van Lotto en Super Food

trekking is op dinsdag 16 oktober

FPNC

Fundacion Pa Nos Comunidad

**Fundacion
Arubano di
Esnan
Visualmente
Incapacita**
Primavera 233, Aruba
Tel.(297)582-5222/
582-5051,
fax (297)582-0306
e-mail:
favi@setarnet.aw
website:
http://www.favi.org

Paseo Herencia
"nos orguyo... Aruba's pride"

SHOP, DINE, REDEEM & WIN !!

STEP 1

DINE OR SHOP AT ANY
STORE OR
RESTAURANT AT
PASEO HERENCIA

STEP 2

GO WITH YOUR
RECEIPT TO THE
PARKING CASHIER AND
SIGN UP FOR THE
PASEO LOYALTY
PROGRAM

STEP 3

COLLECT POINTS WITH
EVERY PURCHASE AND
REDEEM FOR
PASEO HERENCIA
GIFT CERTIFICATES

**WIN THE PERFECT GET AWAY BY COLLECTING POINTS TO
REDEEM OCTOBER 4TH 2018 - JAN 4TH 2019**

1ST PRIZE

GET AWAY FOR 2
TO MIAMI

2ND PRIZE

WEEKEND STAY AT
THE MARRIOTT
SURF CLUB ARUBA

3RD PRIZE

DINNER FOR 2 AT
PASEO HERENCIA

Stores are open 10:00AM-10:00PM Sunday: 5:00PM-10:00PM
Paseo Herencia Shopping & Entertainment Center,
J.E. Irausquin Blvd 382A, Palm Beach, Aruba

#paseoherencia

CUMINSANDO
FOR DI
AWG 3*

DOUBLE THE
MEAT
DOUBLE THE
FLAVOR!

Make it
a Combo

SUBWAY

*Prijs pa stack up un 6" ta AWG. 3.- y footlong AWG. 5.50
©2018 Subway IP Inc. SUBWAY® is a registered trademark of Subway IP Inc. Images for illustrative purposes only.

TRAMPOLIN
Een dagopvang waar
hulpbehoevende
kinderen worden
begeleid om in de
toekomst te
functioneren binnen
de arbeidsmarkt.

**NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO**

Mary Joan
Adress: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

COME JOIN US FOR DELICIOUS WINE PAIRED
WITH FOOD PREPARED BY LOCAL CHEFS, LIVE
ENTERTAINMENT, AND RENAISSANCE ISLAND AS
THE PERFECT BACKDROP.

Saturday, October 20th

5:00pm til late

IGUANA BEACH AT RENAISSANCE ISLAND
PLEASE WEAR PINK & WHITE

RELAX PINK ROSÉ \$25

THE PALM BY WHISPERING ANGEL \$29

WHISPERING ANGEL \$36

CHAMPAGNE BOLLINGER ROSÉ \$110

— \$40 TICKET INCLUDES: —

- Boat ride to Renaissance Island
- Admission to the party
- \$10 wine credit
- Goody bag
- Entertainment: Performances by Joyride and DJ's Joa Salas, Reinier and DJ Yeimy

RELAX
Pink Rosé

The Palm
The Whispering Angel

Whispering Angel

**CHAMPAGNE
BOLLINGER
ROSE**

TICKETS ARE AVAILABLE AT THE NAVIGATOR'S DESK IN THE LOBBIES OF
RENAISSANCE MARINA HOTEL, RENAISSANCE OCEAN SUITES, OR AT ARION WINE
COMPANY LOCATED PONTON 36G. CASH FOOD STATION AND BAR ON SITE.
SPACE IS LIMITED.

FACEBOOK.COM/RENAISSANCEARUBA/EVENTS

#RENARUBA #ROSÉALLDAY

KOORYMAN

MILWAUKEE MADNESS

DE AANBIEDING
VAN DEZE WEEK:

5" ORBITAL SANDER

219.⁹⁹

189.⁹⁹

of 7600 Fun Miles

GELDIG TOT EN MET 28
OKTOBER OF ZOLANG DE
VOORRAAD STREKT

Kooyman Megastore
Non-stop open van 7am - 7pm & zondag 9am - 2pm
Av. E. J. (Watty) Vos 20

WWW.KOORYMANBV.COM
 KOORYMAN.ARUBA

KOORYMAN

Eman: Aruba dicht bij recessie

Centrale Bank distantieert zich van presentatie AVP-leider

ORANJESTAD — De president van de Centrale Bank van Aruba (CBA) heeft zich gedistantieerd van een presentatie van AVP-partijleider Mike Eman, die stelt dat Aruba afstevent op een economische recessie. Eman zegt zich te baseren op informatie van de CBA en plaatste het logo van de Bank bij de grafieken. De Bank-president schrijft echter: “De desbetreffende grafieken zijn niet afkomstig van de CBA en maken ook geen onderdeel uit van haar publicatie.”

door onze verslaggever
Mirte de Rozario

Dat staat in een brief die de CBA afgelopen vrijdag naar minister Xiomara Ruiz-Maduro van Financiën (MEP) heeft gestuurd. De brief is vandaag door de media opgepikt. Ook *Amigoe* beschikt over de brief en heeft van de CBA de presentatie gekregen die in de brief wordt genoemd. Jeanette Semeleer, president van de CBA, verwijst in de brief naar het verzoek van de minister ‘om nadere informatie te geven over de presentatie die de heer M. Eman gaf met betrekking tot de Business Perception Survey 2018 Q2 publicatie van de Centrale Bank van Aruba’. Semeleer laat aan Ruiz-Maduro weten dat de grafieken die Eman in zijn presentatie (op 11 oktober, red.) heeft getoond, niet van de Bank zijn. “De CBA kan dan ook geen enkele verantwoordelijkheid dragen voor de inhoud van de betreffende presentatie.”

Recessie
De AVP-leider gaf afgelopen donderdag een presentatie, waarbij hij gegevens van de CBA noemde en grafieken liet zien. Eman zei dat uit de Economic Forecast Monitor 2017 een economische groei van 1,2 procent bleek en dat de verwachting was dat de groei in 2018 zou doorzetten. Halverwege dit jaar merkte de Bank, aldus Eman, echter op dat de groei nog maar 0,3 procent is. “Dat is zeer dicht bij de 0 procent. Als de economische groei gedurende twee kwartalen onder de 0 procent komt, spreek je van een recessie.” De oppositieleider citeerde uit een rapport van de CBA: “Projective growth 0,3% is significant lower compared to the previous estimation.” *Amigoe* heeft dit citaat gezocht in de presentatie die de Bank naar de redactie stuurde, maar kon het niet terugvinden. Een reactie van Eman was voor het sluiten van deze krant niet voorhanden.

Inhoud klopt
AVP-parlementariër Arthur Dowers is wel op de hoogte van de brief, maar ‘het zegt me niets, alleen dat de grafieken niet van de CBA zijn’. Hij vergeleek het met de cijfers van verkeersdoden. “Op Aruba staan langs de kant van de weg borden, waarop het aantal verkeersslachtoffers van dit jaar en vorig jaar te zien zijn. Deze borden zijn niet afkomstig van het Korps Politie Aruba, maar de cijfers kloppen wel, want die zijn wel van het korps afkomstig. Zo moet je deze economische presentatie ook zien. De grafieken zijn gemaakt om de presentatie en de boodschap over de economie te verduidelijken.” Dowers vindt het opmerkelijk dat de minister van Financiën zich druk maakt om grafieken, terwijl ze zich over de inhoud zou moeten druk maken.

MEP stelt vragen
MEP-fractieleider Rocco Tjon laat weten dat zijn fractie na het zien van de presentatie van Eman vermoedde dat de ‘grafieken’ waren gemaakt. “Want, uit het rapport ‘State of the Economy’ van de CBA, dat dit jaar is gepubliceerd, blijkt dat de marginale groei van 2017 ook in 2018 zal doorzetten.” Zijn fractie heeft vervolgens schriftelijke vra-

AVP-partijleider Mike Eman tijdens zijn presentatie van de economische cijfers.

gen gesteld aan de minister van Financiën. “We willen weten uit welk rapport deze grafieken komen”, stelt Tjon. De brief van de president van de Bank is voor de MEP-fractie een bevestiging. Tjon geeft aan dat Eman niet alleen het logo van de Centrale Bank heeft gebruikt, maar zegt ook dat de ‘grafieken’ niet van de CBA zijn. De fractieleider reageert op de controleplicht

die politici ten opzichte van de regering hebben, ‘in het welzijn van het Land en om de bevolking correct te informeren’. Tjon veroordeelt het handelen van de AVP-leider en wijst erop dat Eman in 2014 een Koninklijk Besluit

kreeg voor slecht financieel beleid en het inleveren van de financiële autonomie. “Hij gaat echter door met het manipuleren van de bevolking, en doet dat op basis van gemaakte informatie en manipulatie.”

‘Aanhouden van ongedocumenteerden gaat volgens regels’

Vervolg van pagina 1

Vluchtelingenverdrag

De minister legt ook uit dat Aruba, in tegenstelling tot Curaçao, wel meedoet aan het vluchtelingenverdrag van UNHCR en de regels observeert. “We hebben regels en procedures hiervoor, deze hebben we twee weken terug bij het bezoek aan de UNCHR in het Engels overhandigd en toegelicht hoe we omgaan met de asielprocedure”, zegt hij. Deze worden de komende week op de Dimas website gepubliceerd. Hij vat het nogmaals samen. “Wanneer je aan onze grens komt moet je aangeven dat bescherming nodig hebt en politiek asiel wil aanvragen omdat je persoonlijke veiligheid in het gedrang komt indien je naar je land van herkomst wordt teruggestuurd. Tenminste, dat is het uitgangspunt. Maar het moet niet zo zijn dat iemand die met een toeristenvisum is binnengekomen twee jaar later aangetroffen wordt op een werkplek tijdens controle en dan ineens begint te zwaaien met een brief van UNHCR of van het Rode Kruis waarin staat dat ze vrezten voor hun leven bij

terugkeer.” Hiernaast is er een additionele procedure legt hij uit. Op basis van het zorgvuldigheidbeginsel wordt een spoedtoets uitgevoerd en de aangehouden persoon het voordeel van de twijfel geven om te evalueren of de claim een basis heeft.

“Als iemand terecht vreest voor zijn leven dan kun je deze inderdaad niet terugsturen naar het herkomstland.” De minister legt uit dat er ook nog overlegd wordt met UNHCR om te zien of het mogelijk wordt dat personen die op Aruba asiel aanvragen, maar hier niet opgevangen kunnen worden of willen doorreizen naar een derde land waar ze bijvoorbeeld familie hebben wonen, door te kunnen sturen naar grotere landen in de regio. “We hebben aan UNHCR uitgelegd dat Aruba beperkt is in infrastructuur en bevolkingsruimte en daardoor weinig ruimte hebben voor opvang en dat hebben ze begrepen.” UNHCR kijkt naar alle aspecten, ook economisch asiel en die dimensie valt niet onder het vluchtelingenverdrag”, aldus de minister.

Premier ontmoet Vertegenwoordiger van Nederland

ORANJESTAD — “De Arubaanse samenleving kan op dit moment alleen dragen wat nu op het bordje ligt.” Premier Evelyn Wever-Croes (MEP) zei dit recent tijdens een kennismakinggesprek met Erwin Arkenbout, die sinds 20 september de nieuwe Vertegenwoordiger van Nederland op Aruba, Curaçao en St. Maarten is.

“Aruba pakt problemen en uitdagingen zelf aan en zal alleen bij Nederland voor hulp aankloppen als dat echt nodig is. Vroeger schakelde Aruba Nederland voor alles in, maar dat doen we niet meer. We lossen uitdagingen zelf op een structurele manier op.” De minister-president benadrukte in het gesprek dat haar regering gelooft in een relatie binnen het Koninkrijk op basis van wederzijds respect en poli-

tieke volwassenheid. Ze zei ook tegen Arkenbout dat burgers niet moeten betalen voor verkeerde beslissingen die door de vorige regering zijn genomen. “De huidige regering doet haar best om Aruba weer op de juiste - financiële - weg te krijgen en daarbij staat mens centraal.” Dat stond in een persbericht van de regering. Over een reactie of boodschap van Arkenbout is niets bekendgemaakt. Het

Erwin Arkenbout (links) en Evelyn Wever-Croes.

ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maakte medio augustus via de Vertegen-

woordiging van Nederland op Aruba (VNO) bekend dat Arkenbout de opvolger werd van Henk Brons.

Ahata spreekt zich uit voor moratorium op hotels

ORANJESTAD — Aruba Hotel & Tourism Association (Ahata) zegt in een persbericht voorstander te zijn van een moratorium op hotels. Eagle Beach en Palm Beach zijn verzadigd en er is niet genoeg gekwalificeerd personeel voor veel extra kamers. Ook publiceerde Ahata de maandcijfers voor september. Hieruit blijkt dat het positieve effect voor Aruba van het orkaanseizoen van vorig jaar weer afneemt.

In een persbericht zegt de belangenorganisatie waar vijftien hotels bij zijn aangesloten dat ze ervan bewust is dat projecten die in het verleden al groen licht hebben gekregen van

de regering moeilijk zijn te stoppen, maar dat zij er bij de regering er toch op aandringt om een moratorium van kracht te laten gaan op nieuwe projecten. “We pleiten ervoor dat de regering

alle projecten stopt waar het nog kan. Wij zijn tegen meer nieuwe projecten bij Eagle Beach en Palm Beach. Beide gebieden zijn al verzadigd”, aldus Ahata-ceo Tisa LaSorte. Ahata is heel bezorgd over het aanbod aan gekwalificeerd personeel om vacatures binnen de toeristische sector te vullen, mochten er meer kamers bijkomen. “Dit kan leiden tot een lager serviceniveau”, aldus het persbericht. Projecten die niet meer tegen te houden zijn, moeten op vier- en vijfsterren niveau zijn, aldus Ahata en voor de toekomst moet gedacht worden aan Boutique Hotels in San Nicolas en meer nadruk op ervaringen en cultuur, om zo aan de wensen van millennials te kunnen voldoen.

Cijfers september

Ahata publiceerde ook haar statistieken voor de maand september. Zo was de gemiddelde bezettingsgraad 76,3 procent, 8,4 procentpunten minder dan een jaar daarvoor. Aan de andere kant was de gemiddelde prijs per kamer (ADR) 207,66 dollar, een stijging van 16,2 procent vergeleken met september 2017. De gemiddelde inkomsten per beschikbare hotelkamer (RevPar) stond vorige maand op 158,48 dol-

lar, 4,7 procent meer dan een jaar daarvoor. Al met al betekent dit volgens Ahata dat ondanks dat het aantal toeristen is teruggevallen de hotels meer geld zijn gaan vragen per kamer. In de eerste 9 maanden van 2018 was de RevPar met een gemiddelde van 230,23 dollar 11,7 procent meer dan tijdens dezelfde periode in 2017. De bezettingsgraad over de eerste negen maanden was gemiddeld 85,6 procent, 0,2 procentpunt meer dan in 2017. Volgens Ahata zijn de cijfers – gebaseerd op de vijftien hotels die lid zijn van Ahata – inmiddels aan het normaliseren na een periode waarin Aruba heeft geprofiteerd van de schade die andere eilanden in de regio hadden opgelopen door de orkanen van een jaar geleden. “De bezettingsgraad is aan het afnemen naar gelang we zien hoe de andere hotels in het Caribisch gebied aan het heropenen zijn na hun renovaties”, aldus Ahata-ceo LaSorte. “Het goede nieuws is dat we er nog steeds in slagen om een hogere prijs te vragen voor de kamers. Onze uitdaging is nu om effectief te blijven markten en om hoogwaardige service te blijven bieden om de vraag naar Aruba als bestemming op peil te houden.”

IN HET KORT

Van je familie moet je het hebben

Een vrouw was afgelopen donderdag de wanhoop nabij door het problematisch gedrag van haar neef in de wijk Montaña. Zowel de politie als slachtofferhulp kwam ter plekke. De vrouw verklaarde dat zij veel problemen had met haar neef. Ze zei dat hij haar spullen regelmatig zonder haar toestemming meenam en dat hij een paar dagen geleden met drugsverslaafden op haar terrein marihuana rookte. De spanning liep bij haar dusdanig op, dat zij dreigde zichzelf iets aan te doen. Slachtofferhulp nam de zaak over.

Hangende tas

Een vrouw werd vorige week woensdag bij Eagle beach van haar handtas bestolen die zij onder een ‘palapa’ op Eagle Beach had gehangen. Nadat ze met haar gezin in zee was gaan zwemmen en ze om half drie ‘s middags bij de ‘palapa’ terug kwamen, bleek de tas verdwenen te zijn. Omstanders verklaarden dat 3 mannen van ongeveer 30 tot 40 jaar oud in de omgeving waren en vermoedelijk de tas hebben meegenomen.

Dak op straat

Bewoners in de Helfrichstraat in San Nicolas meldden vorige week donderdag bij de politie dat het dak van de Boringue bar was ingestort. Volgens hen gebeurde dit door het weer. De politie ging ter plekke en zag dat er naast het ingestorte dak ook dakmaterialen op de weg gevallen waren. Dienst Openbare Werken (DOW) werd in kennis gesteld. Omdat het dak verder zou kunnen instorten, werden de nodige instanties ingelicht.

Over de schutting

De politie kreeg vorige week dinsdagochtend melding van een burenruzie. Ter plekke bleek dat de hond van P. dood werd aangetroffen en de eigenaar vermoedde dat haar dier vergiftigd werd. Er vond namelijk een burenruzie plaats die P. hier als de aanleiding voor zag. Bovendien zag ze de dag ervoor namelijk een grijze auto voorbij haar woning rijden en dat iemand iets uit het voertuig gooide. Aangifte werd opgenomen en de vrouw kreeg preventief advies betreffende dit soort zaken.

**Visit
our website**

AMIGOE.COM

Coco Loco drijft af

ORANJESTAD — De kustwacht stuitt afgevoerd met Marinesschip de Zr.Ms. Friesland op twee personen die zich op een vaartuig bevonden en om hulp vroegen. De kustwacht zag dat het bootje waarin zij voeren de naam ‘Coco Loco’ droeg. De kustwacht schoot te hulp en nam de opvarenden aan boord. Het bootje had motorpech gekregen in de buurt van Mangel Halto waardoor het afdreef. Het vaartuig werd naar Barcadera gesleept.

University of Aruba

Workshop

Manifest your dreams successfully

During this workshop you will be inspired to connect to your creative intention through the perspective of mindfulness. It will be a hands-on event, encouraging you to reflect, journal and practice relaxation and concentration techniques. All designed to allow you to (re)connect with your greatest dreams and desires and build a focused way to actually manifest them! All this will be done in an informal, safe setting of guidance and feedback. Experience this insightful and nourishing process of self-inquiry!

Facilitator
Carolien Gaarthuis, MSc, obtained her Master (MSc) degree in General Management at Nyenrode Business University. She is a registered Yoga Alliance E-RYT200, RYT500 yoga instructor and founder of DushiYoga Aruba .

Date: Tuesday, October 30
Time: 5.45 pm-9.30 pm
Place: Aula, University of Aruba
J.E. Irausquinplein 4
Cost: Afl. 100

For more information
www.ua.aw / cll@ua.aw

Ook Arubaanse winnaars tijdens Regatta Bonaire 2018

KRALENDIJK — Op Bonaire zijn verschillende Arubaanse zeilers in de prijzen gevallen tijdens de 51e editie van Regatta Bonaire, die plaatsvond van 10 tot en met 13 oktober.

In de categorie Yachts Racing I stond het team van Eric Mijts op de tweede plek, maar op vrijdag won hij met zijn Dash team de eerste plaats. Op Aruba is Mijts ook bekend als de organisator van de Aruba Regatta. Optimist-zeiler Gavin Debevere met aru4 won de eerste prijs en Vivian Hankart werd tweede met aru3 in dezelfde categorie, Optimist A. Ook Colin Debevere met aru11 won de tweede prijs in zijn categorie, Optimist B.

Het evenement trekt zowel zeeverkeners als solo- weekendzeilers, waarbij elk vaartuig dat de wind kan harnessen welkom is, van kleine Optimist-bakjes tot volwaardige ocean-

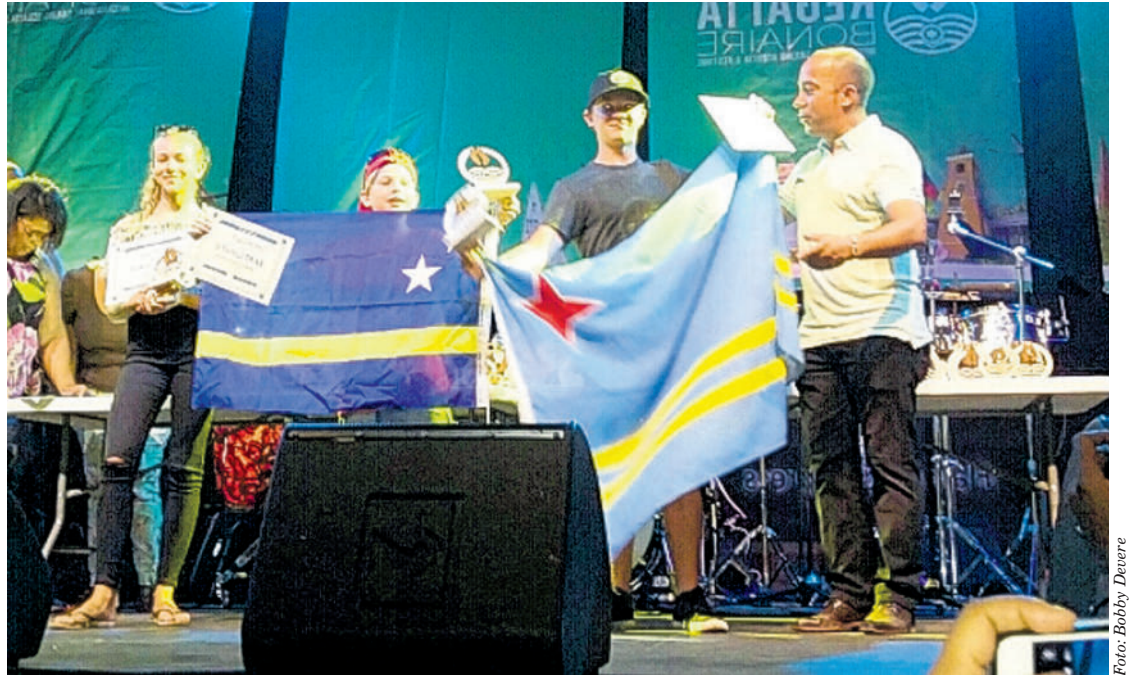

Foto: Bobby Devere

kruisers. De jaarlijkse wedstrijd is het grootste zeil-evenement in de Cariben. De wedstrijden werden dit jaar echter wel geplaagd door regen en windstiltes. Bij de aanvang van de eerste volle wedstrijddag was het windstil na de regenbui, maar in de loop van de ochtend kwam er toch weer enige beweging. Ook op de laatste dag viel de wind 's ochtends weg, waardoor de kleine Optimisten na een kwartier stil lagen en de organisatie besloot om de

race te schrappen. Door de weinige wind moest er veel op techniek en inzicht gezeld worden.

Behalve de Arubaanse zeilers waren er ook diverse muzikanten van Aruba naar Bonaire afgereisd om op te treden. Zo was Massi-ve Brassband International aanwezig om het publiek te verblijden met brassband-muziek. Ook muziekband Buleria was aanwezig bij de sluiting van Regatta Bonaire.

Foto: Bobby Devere

Amsterdam Manor Beach Resort with its unique Dutch Colonial appearance has been able to be a successful and popular hotel, which has lead to a large group of loyal returning guests, that have become important members of our Amsterdam Manor family. The foundation of the success of Amsterdam Manor relies a great deal on our staff.

Amsterdam Manor Beach Resort is looking for a
(F&B) Chef de Partie (M/F)

JOB OVERVIEW:
The Chef de Partie prepares and cooks dishes in conjunction with the F&B manager and is responsible for ensuring that standards are maintained for his/her section. It is a vital part of the position to keep food quality for both guests and staff to the best standard potentially possible. It is also vital to keep the staff moral high and so have a good working atmosphere, productivity and confidence level will rise with a highly motivated team.

QUALIFICATIONS

- Fluency in English and Dutch both verbally and non-verbally, working knowledge of Spanish
- Prior experience in the hospitality sector
- Must have a throughout knowledge of food, proper food presentation and menu knowledge.
- Must be able to be impartial in his dealings with employees and guests and be able to hold up well under pressure.
- Work with following HACCP rules and regulations.
- Must be a role model.
- Must be open-minded to last minute events.
- Ability to work independent
- Ability to teach and train co-workers

EDUCATION/EXPERIENCE

- EPI in Hospitality & Tourism "Culinary Arts"
- Must have gained 3 years of experience in a similar position.
- Computer skills i.e. word-processing and POS systems

KNOWLEDGE/SKILLS/ABILITIES:

- Must be creative, flexible, and able to work under pressure and look at your responsibilities as a profession.
- Must understand and comply with food hygiene regulations.
- Must be familiar with HACCP program.
- Must ensure that all equipment is clean and in good working order
- Must be a team player.
- Create recipes

Candidates must preferably be Arubans, have Dutch Nationality or Present Proof of a Legal work permit. All applicants who are offered a job with the company will be tested for drugs as part of the post job offer employment screening process and must provide an original Certificate of Good Conduct.

Last date to Apply: **October 31, 2018**

Please send your application with your Curriculum Vitae to:
hrmanager@amsterdammanor.aw
MVC Eagle Beach Aruba
J.E. Irausquin Blvd 240
P.O. Box 1279, Oranjestad, Aruba
Tel: 587 0110 ext.141 Fax: 587 0117
www.amsterdammanor.com

Meer dan alléén een krant!

Sluit een abonnement bij Amigoe en maak kans om fantastische prijzen te winnen!

Nieuwe abonnees maken kans op o.a. een weekend-stay bij The Mill Resort tot een jaar gratis abonnement van Amigoe!

Ben je al abonnee?
Breng een nieuwe abonnee mee en maak kans op een gratis dagje Wellness!

ABONNEER NU!
582-4333

Ook overal de Amigoe lezen?
Kijk dan snel op www.amigoe.com

Bezoek onze website
www.amigoe.com

Cel.: 731-0289
clowndoctorsaruba@gmail.com

587-0002
STICHTING BLOEDBANK ARUBA
CADA GOTA TA CONTA

Ocean-expert Unesco bezoekt DNM

ORANJESTAD — Directie Natuur en Milieu (DNM) kreeg afgelopen bezoek van oceaaneexpert Cesar Toro. Toro was daar samen met vertegenwoordigers van Unesco Aruba en gaf een presentatie.

Toro is hoofd van het Caribische deel van de *Intergovernmental Oceanographic Commission* (IOC), de IOCARIBE en regionaal kantoor voor Unesco/Ioc.

Hij is gespecialiseerd in dynamische oceanografie, het aanpassen en verzoeken van de klimaatverandering, duurzame ontwikkeling en oceaانبestuur. Op kantoor bij DNM sprak hij over onder andere de VN proclamatie van het decennium van oceaانبetenschappen voor duurzame ontwikkeling, het belang maar ook de gevaren van de oceaan voor kleine eilandstaten, mensen in relatie tot de oceaan, klimaatverandering en de vervuiling. Daarnaast heeft hij ook gesproken over het belang van maritieme parken en planificatie volgens Unesco. Hij gaf afgelopen maandag ook

Toro te midden van functionarissen van DNM en Unesco Aruba.

een lezing in de aula van de Universiteit van Aruba (UA) over deze thema's. Toro kreeg op zijn beurt van de functionarissen van DNM te horen

wat hun plannen zijn voor de komende tijd, inclusief het invoeren van een marine park en een verbod op oxybenzone in zonnebrandproducten.

Ook werd de toetreding van DNM in het platform van Ocean Biodiversity and Information System (Obis) besproken.

Union di Papiamentu organiseert Conferentie ‘Papiaments, officiële taal’

ORANJESTAD — De Platform vereniging voor het Papiaments, 'Platforma Union di Papiamentu', organiseert eind oktober de taalconferentie 'Papiamentu, idioma oficial' in de Nationale Bibliotheek van Aruba. De organisatie wil zoveel mogelijk informatie verstrekken over allerlei aspecten van het Papiaments. De uitwisseling van informatie gebeurt middels sprekers, workshops, lezingen en paneldiscussies.

Tijdens de taalconferentie worden diverse thema's behandeld zoals de stand van zaken in het onderwijs, de waarde van het meertalig schoolproject, de relatie tussen de ABC-eilanden op het gebied van Papiaments, de wetgeving als officiële taal, de taal onder de samenleving en ook de ontwikkeling van een Taalunie Papiaments. Naast lezingen worden er ook workshops gehouden. Enkele sprekers en workshopleiders zijn: Merlynnne Williams en Régine Croes, zij vertellen over de ontwikkeling van Proyecto Scol multilingual (PSML) op Aruba, Marta Dijkhoff, vertegenwoordiger van Skol Avansá Integrá Humanista (Skaih) spreekt over de ontwikkeling van het Papiaments en taalbeleid in de maatschappij en in het onderwijs op Curaçao. Sedney

Marten behandelt de ontwikkeling van het Papiaments en het taalbeleid op Bonaire en Ruben Severina is vertegenwoordiger van Stichting Stimulá Papiamentu Literatura i Informashon riba Kultura di Antianan abou (Splika) en spreekt over de ontwikkeling van het Papiaments in Nederland en de inzet voor de erkenning van het Papiaments als taal behorende bij het Koninkrijk. Ook Pedro Velasquez, Ramon Todd Dandaré, Mientje Croes, Joyce Pereira, Audrey Tromp-Wouters zijn aanwezig tijdens de conferentie. Onderwijs-minister Rudy Lampe (RED) opent deze conferentie en wordt daarbij bijgestaan door de gezaghebber van Bonaire Edsel Cecilia.

Jaar van het Papiaments
Het jaar 2018 is uitgeroepen

tot jaar van het Papiaments
om te herdenken dat 15 jaar
geleden het Papiaments een
officiële taal werd.

Deze conferentie wordt in het kader daarvan georganiseerd en is voor iedereen toegankelijk. De conferentietaal is Papiaments, maar een andere taal kan gebruikt worden als dat nodig is, dat laat de organisatie in een persbrieven weten.

Deelnemers op vrijdag 26 oktober betalen 15 florin en op zaterdag is dat 25 florin. Studenten van het IPA, UA, EPI en mavo/havo/vwo betalen voor de hele conferentie 20 florin. Er is op zaterdag een lichte lunch te verkrijgen voor 10 florin.

Platform
 Plataforma Union di Papiamentu bestaat uit Fundacion Lanta Papiamentu (FLP) van Aruba, Fundashon Instituto Alsa Papiamentu van Curaçao, Fundashon Akademia Papiamentu van Bonaire en Fundashon SPLIKA van Nederland die samenwerken aan de promotie en ontwikkeling van het Papiamentu.

Tweede wedstrijd in Nations League

Arubaanse selectie treft sterk Guadeloupe

ORANJESTAD — Het Arubaans elftal speelt morgen in Guadeloupe zijn tweede wedstrijd in de Nations League tegen dat land. Beide teams hebben hun eerste wedstrijd gewonnen, maar Guadeloupe staat hoger in de ranglijst en kan rekenen op voetballers uit Frankrijk. "Het wordt een uitdaging, maar we zijn voorbereid", zegt assistent-trainer Marvic Bermudez.

De Nations League is een internationale voetbalcompetitie. Aruba doet mee via de regionale voetbalbond Concacaf. Aan de Concacaf Nations League doen 35 landen mee. Elk team speelt vier keer, de gewonnen punten worden in één poule gezet en na die vier wedstrijden gaan de twaalf landen die de meeste punten hebben gehaald, door naar de volgende ronde.

Arubaans debuut

In Europa wordt de Nations League ook gespeeld, via de regionale bond Uefa. Het Nederlands elftal won zaterdag in de Johan Cruijff ArenA van Duitsland met 3-0. Het was een bijzondere wedstrijd, omdat de Arubaanse voetballer Denzel Dumfries zijn debuut maakte en in de basis stond. Aruba speelde op 9 september op Curaçao de eerste wedstrijd in de Concacaf Nations League, tegen Bermuda, en won deze wedstrijd met 3-1. Na de wedstrijd van morgen, tegen Guadeloupe, staat de selectie in november tegenover Montserrat en in maart 2019 is de vierde wedstrijd, tegen St. Lucia.

Sterk team

Guadeloupe won hun eerste wedstrijd ook, 3-0, tegen Frans St. Maarten. Op papier heeft Guadeloupe dus geen tendoelpunt en Aruba één. Marvic Bermudez is assistent-trainer van de Arubaanse selectie. Hij vertelde, voordat het team naar Guadeloupe vertrok, dat ze goed zijn voorbereid voor de uitdaging die hen morgen wacht. "Guadeloupe hoort bij Frankrijk en hun selectie wordt met Franse voetballers versterkt. Verder hebben ze een trainer die in 1998 wereldkampioen is geworden.

Live stream

De Nations League-wedstrijd van Aruba tegen Guadeloupe is morgen live te volgen. Dat kan via www.oz.com of via de Facebookpagina van de Arubaanse Voetbal Bond. De wedstrijd begint om 20.00 uur Arubaanse tijd.

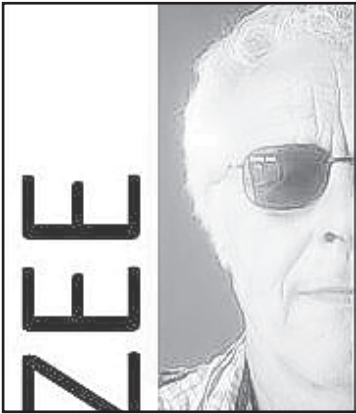
ZEE

Slavernijverleden

**Nico van der Zee be-
spreekt in deze column
regelmatig zinnige en
onzinnige zaken. Reacties
zijn welkom: nicovander-
zee@gmail.com.**

We waren op vakantie en op doorreis konden we in Nederland de aftrap van het Zwarte Pieten-seizoen meemaken. Tientallen mensen moesten voor de rechter verschijnen omdat ze vorig jaar een bus met demonstranten belette om de intocht van Sinterklaas bij te wonen. De vrijheid van meningsuiting was in het geding volgens het Openbaar Ministerie. Daar kun je vraagtekens bij zetten. Mag je altijd, overal en voor elk doel demonstreren? Een Republikeinse manifestatie op Koningsdag? Moet kunnen. Een demonstratie tijdens de dodenherdenking? Doe maar niet. De uitspraak van de rechter komt over een paar weken.

Tegenstanders van Zwarte Piet kwamen ook aan het woord. Zij brachten het gebruikelijke verhaal en plaatselijke racisme in de context van

de vroegere slavernij. Racisme als een erfenis van een vreselijke wantoestand. We zijn inmiddels in Moskou en ik moet terugdenken aan het proces. We wandelen in een prachtig park, een oud buitenverblijf van de tsaren dat inmiddels door de stad is opgeslokt. Een monument trekt onze aandacht. De gedenksteen verwijst naar de afschaffing van de slavernij in Rusland in 1861, twee jaar voordat Nederland daartoe overging. Vrijheid was onder de tsaren voorbehouden geweest aan een toplaag in de samenleving; de meeste mensen waren gebonden aan de eigenaar en zijn grond. Een

even grote misstand als het bestaan van slavernij in het westen. Vaak veel gruwelijker; voor massale wreedheid ben je in het oosten van Europa op de juiste plaats. Hebben de Russen ook nog steeds last van dat slavernij-verleden? Heeft dat onrecht ook hier trauma's achtergelaten. Racisme komt in Rusland voor, maar dan is het vooral het racistische gedrag van de Russen zelf tegen mensen uit de Kaukasus en andere gebieden aan de rand van het rijk. Is het slavernij-trauma misschien opgelost door de communistische revolutie? Die heeft een einde gemaakt aan het bestaan van een aristocratische toplaag, de erfgenamen van de oude slavenbezitters. Ik denk dat Russen zich niet meer echt bewust zijn van het feit dat bijna iedereen vroeger onvrij was en onderdrukt. Toch geloof ik dat de slavernij ook in Rusland sporen heeft achtergelaten. In een boek over de geschiedenis van Rome kwam ik een uitspraak tegen van een oude historicus: 'Slechts weinigen

verkiezen de vrijheid – de meerderheid wil alleen maar een rechtvaardige meester.' Dat lijkt aan te sluiten bij de Russische realiteit. De tsaren werden opgevolgd door communistische alleenheersers. Nog steeds bewonderen veel Russen hun dictator Stalin als de sterke man die het land regeerde als een strenge vader die geen tegenspraak duldde. Ook Poetin kun je in deze context plaatsen. Zijn macht is groot, hij kent weinig binnenlandse tegenstanders, er is veel waardering voor het feit dat hij Rusland weer als wereldmacht op de kaart heeft gezet. Hij heeft ook zijn schaduwkant, maar daar lijken de meeste Russen geen moeite mee te hebben. Zoiets hoort gewoon bij een alleenheerser. Misschien is die behoefte aan een sterke leider wel de erfenis van het Russische slavernijverleden. Het is voor iemand die in een democratie is opgegroeid, moeilijk te begrijpen. Daar doe ik ook niet erg mijn best voor, het is tenslotte vakantie.

EXPLORE · SHOP DRIVE

CHEVROLET EQUINOX

- 1.5 L TURBO 4 CYL. ENGINE
- 6 SPEED AUTOMATIC TRANSM.

STARTING FROM
AWG 71,000

CHEVROLET AVEO

- 1.5 L MFI DOHC
- AUTOMATIC TRANSM.

STARTING FROM
AWG 26,000

CHEVROLET CAVALIER

- 1.5 L MFI DOHC
- 6 SPEED AUTOMATIC TRANSM.

STARTING FROM
AWG 33,000

CHEVROLET TRAX

- 1.8 L MFI DOHC
- 6 SPEED AUTOMATIC TRANSM.

STARTING FROM
AWG 45,000

CHEVROLET BEAT

- 1.2 L MFI DOHC 4 CYLINDER
- 5 SPEED MANUAL TRANSM.

STARTING FROM
AWG 22,000

CHEVROLET SPARK

- 1.4 L MFI DOHC
- 5 SPEED MANUAL OR CVT

STARTING FROM
AWG 23,700

#DiscoverChevrolet / FIND NEW ROADS™

TANKI LEENDERT 122, ARUBA
T: 582-3838 CHEVROLET ARUBA

CHEVROLET

ALL PRICES EXCLUDING B&B (B&Z)/B&P

Advertorial

Aruba Bank steunt ‘Connect to Impact’ van FPNC

ORANJESTAD — Fundacion pa nos Comunidad (FPNC) organiseerde onlangs in samenwerking met The Outreach Program dit jaar een ‘Meal Package Event’ als onderdeel van het project ‘Connect to Impact’ van de FPNC. De Aruba Bank steunt stichtingen die iets terugdoen voor de samenleving en besloot om ook deze keer te helpen.

Een groep werknemers van de Aruba Bank deed mee aan het project ‘Connect to Impact’, men moest zich ’s ochtends vroeg bij het Marriott Resort & Stellaris Ca-

sino melden. De werknemers hielpen de voedselbank om het doel van 50.000 voedselpakketten te bereiken.

De Aruba Bank is er trots op projecten zoals ‘Connect to Impact’ te kunnen steunen en bedankt de werknemers die hebben meegedaan aan het project.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O’s tad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116	— Mortuaries —	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903	— Stichtingen —	
		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
		Fundacion Respetami	582-4433
		Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
		Fundacion Diabetico Arubano	593-0507
		Twelve Step Meeting	
		AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
		Fundacion Amor Pa	568-4739
		Prohimo	564-8849
		NA Acceptance Group	565-7500
		Fundacion Centro	
		Ecologico Aruba	562-8984
		Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
		Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004
— Botica —			
4 Centro Medico	584-5794		
Aloë	584-4606		
Central	585-1965		
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		

Advertorial

Digicel Aruba lanceert Samsung Galaxy Note 9

ORANJESTAD — Telecombedrijf lanceerde afgelopen week de nieuwste Samsungtelfoon van de Galaxy Note reeks, de Samsung Galaxy Note 9.

De lokale pers werd afgelopen woensdag bij het filiaal van telecombedrijf Digicel Aruba in Tanki Leendert uitgenodigd om samen met voorzitter van het bestuur van Digicel, Lincoln (Delo) Gomez en verkoopmedewerker Alexander Tromp bij de officiële lancering van het mobiele toestel, de nieuwe Samsung Galaxy Note 9 te zijn. Doel van Digicel was vanaf het begin al, toen ze in 2003 begonnen, om de nieuwste technologische ontwikkelingen op het gebied van telecommunicatie aan de Arubaanse bevolking te bieden, aldus Gomez. Digicel is vijftien jaar geleden als telecommunicatie bedrijf begonnen en is zich door de jaren heen blijven ontwikkelen. Ondertussen is Digicel niet alleen een telecommunicatie bedrijf, maar biedt daarnaast ook internetdiensten. Digicel is zich in 2012, ook op ICT-gebied gaan verdiepen om technische diensten aan te bieden. “Via ons netwerk hebben wij de capaciteit om in 33 verschillende landen, de mens met elkaar te verbinden, mens en machine te verbinden en om machines met elkaar te verbinden.”

Samsung Galaxy Note 9
Tromp heeft de nieuwe Samsung Galaxy Note 9 aan de lokale pers gepresenteerd en vertelde meer over het verschil tussen de Samsung Galaxy Note 8 en 9. Aan de buitenkant is het verschil tussen de Samsung Galaxy Note 8 en Note 9 niet te zien, de Note 9 is intern echter moderner dan de Note 8. Een van de nieuwste snufjes van de Samsung Galaxy Note 9 is de Bluetooth S-Pen. De S-Pen maakt het makkelijk om notities te maken zonder dat je je toestel helemaal moet openen

en maakt het makkelijk om ‘handsfree’ te werken. De nieuwe Note 9 is voorzien van een batterij van vier duizend milliampere die ook de 8-point safety test heeft gehaald, heeft daarnaast het Oreo Android systeem, die ook de Android 8.0 is, het scherm van de Note 9 is

2 millimeter groter en is daarnaast ook lichter. De Note 9 heeft 128 GB interne geheugen en heeft een RAM van 6GB.

Voor meer informatie over de nieuwe Samsung Galaxy Note 9, ga naar www.digicelgroup.com

Het weer

DINSDAG			
16 OKTOBER 2018			
Bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 24 en 33 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
31°	36°	24 km/u	25%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:30	18:21	10 v/d 10	
DINSDAGAVOND			
Licht bewolkt met wind vanuit het Oostnoordoost tussen 18 en 32 km/u.			
Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
27°	31°	18 km/u	25%
Maansopgang	Maansondergang		
12:57	00:40		

Aankomsttijden
Cruiseschepen
Dinsdag, 16 oct ‘18
Geen cruiseschepen in poort
Woensdag, 17 oct ‘18
Monarch 06.30 – 15.30 Freedom Of The Seas 07.30 – 23.00 Nieuw Amsterdam 08.00 – 17.00
Donderdag, 18 oct ‘18
Carnival Conquest 08.00 – 16.00 Celebrity Equinox 08.00 – 23.59
Vrijdag, 19 oct ‘18
Norwegian Jade 08.00 – 23.59

Dienstdoende huisartsen Maandag, 15 oct. 2018
Huisarts nachtdienst - Oranjestad Huisartsenpost Hospitaal 527-4580 Dr. Jansen
Huisarts nachtdienst - San Nicolaas Centro Medico San Nicolaas Dr. Boderie
Dienstdoende apotheken Apotheek nachtdienst San Nicolaas Botica Seroe Preto 584-4833
Apotheek nachtdienst Oranjestad Botica del Pueblo 582-1253

BVN		
17:45	Dagelijkse Kost	9:55 Nieuwsuur
18:00	VRT Journaal	10:40 Weerbericht Amerika/Cari-
18:40	De Wereld Draait Door	bien
19:30	NOS Journaal	10:45 Pauw
19:55	Weerbericht Europa/Afrika	11:40 Iedereen beroemd
20:00	Boer zoekt Vrouw	12:00 VRT Journaal
20:50	Kopstukkendebat	12:30 André Rieu: Zomernacht op het Vrijthof
21:55	Nieuwsuur	13:10 Kook mee met MAX
22:40	Weerbericht Amerika/Cari-	13:25 Een Klas Vol Ouders
22:45	bien	14:00 NOS Journaal
23:40	Pauw	14:20 BinnensteBuiten
	Iedereen beroemd	14:45 Tijd voor MAX
dinsdag 16 okt		15:25 Sesamstraat
0:00	VRT Journaal	15:40 Sesamstraat 10 voor...
0:30	Typisch	15:55 Het Klokhuis
0:55	Blauw Bloed	16:10 Beste Vrienden Quiz
1:35	Het Familiediner	16:30 Blokken
2:15	NOS Journaal	16:55 Thuis
2:30	Een Hollander in Parijs	17:20 EenVandaag
2:55	Fryslân DOK	17:45 Dagelijkse Kost
3:25	Sesamstraat	18:00 VRT Journaal
3:40	Het Klokhuis	18:45 De Wereld Draait Door
4:00	Checkpoint	19:35 NOS Journaal
4:25	Blokken	20:00 Weerbericht Europa/Afrika
4:50	Thuis	20:05 Spoorloos
5:15	EenVandaag	20:55 Change Your Mind
5:45	Dagelijkse Kost	21:35 Nieuwsuur
6:00	VRT Journaal	22:25 Weerbericht Amerika/Cari-
6:40	De Wereld Draait Door	bien
7:30	NOS Journaal	22:30 Opsporing Verzocht Inter-
7:55	Weerbericht Europa/Afrika	nationaal
8:00	Boer zoekt Vrouw	22:35 Met het Mes op Tafel
8:50	Kopstukkendebat	22:55 Pauw

COLOFON	
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Administratie Algemeen: Rushlene Lejeuz rejeuz@amigoe.com (advertentie)
Bilderdijkstraat 16 Postbus 323, Oranjestad, Aruba	Administratie: Zulaika Kelly zkelly@amigoe.com (abonnement)
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Zulma Kock avisoruba@amigoe.com (layout)
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Mirte de Rozario Nadine Salas Ariën Rasmijn Gregor Dijkhoff arubaredactie@amigoe.com	Distributie: Zulma Kock abonementaruba@amigoe.com
Verkoop Algemeen: Calisa Roosberg croosberg@amigoe.com Stephanie Bislip sbislip@amigoe.com	Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba
H&H Magazine Coordinator: Natascha Tromp ntromp@amigoe.com	Klachten over bezorging? Mail naar: klachtenaruba@amigoe.com
Social Media & Marketing Coordinator Tiziana La Torre tlatorre@amigoe.com	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm
	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

Levenslang, 10 en 14 jaar cel voor drievoudige moord Campo Alegre

WILLEMSTAD — Officier van Justitie Bas van de Vliet heeft vrijdagmiddag, na anderhalf uur requisitoir, zware celstraffen geëist tegen de organisator, de mede-schutters en de bestuurder van de auto die gebruikt werd bij de moorden op Irving 'Pulun' Rosa (35), Cristen 'Cris' Leonard (21) en Richenelo 'Apa' Emerencia, op 24 juli 2016 jaar bij het bordeel Campo Alegre.

door **Jomaira Angela**

Giovanny 'Jova' G., diens broer Ludwig 'Pushi' G., Reyno 'Bomba' C. en Julio 'Kuchi' G. benadrukten onschuldig te zijn. Zij beweren helemaal niets te maken te hebben met deze zaak.

Een vijfde verdachte, Shurickson 'Black' Thomasa, die ook in deze zaak vastzat en later voorlopig werd vrijgelaten, is op 25 mei jl. bij Rancho vermoord. Giovanny herhaalde gisteren dat het Openbaar Ministerie hiervoor verantwoordelijk is; hij en de andere verdachten stelden in juli dat Thomasa vermoord is omdat hij in verband met deze zaak onterecht is aangehouden en ingesloten.

Volgens de officier zijn er voldoende bewijzen, waaronder de verklaringen van (anonieme) getuigen, afgeluisterde gesprekken, eigen belastende verklaringen van onder meer 'Kuchi' G., en bovendien video-beelden van de moord.

Motief

"C. en G. namen deel aan een moorddadige operatie om slachtoffer Rosa en de twee anderen van het leven te beroven. Rosa was het doelwit op basis van instructies van de leiding van NLS (de ben-de No Limit Soldiers, red.). De andere twee zijn neergeschoten omdat zij de daders hebben gezien of om andere

redenen", aldus de officier. Er worden daarbij verschillende achtergronden genoemd, waaronder een drugs-ripdeal en de verantwoordelijkheid voor de moord in 2011 op Aldrin 'Ali' Kani uit Koraal Specht.

Huurmoord

Er is voor de moord op Rosa – de andere twee waren op de verkeerde plaats op het verkeerde moment – 100.000 gulden betaald. Dat haalt de officier uit diverse getuigenverklaringen. Zij noemen echter ook andere namen dan het viertal. Volgens sommigen kregen 'Kuchi' en 'Jova' 12.500 gulden en 'Bomba' 25.000 gulden. Daarnaast werden twee andere namen genoemd, namelijk 'Eto' en 'Lo', die volgens de officier de broers E.C. en R.C. zijn. Die zouden elk 25.000 gulden hebben gekregen.

Rollen

Van de Vliet legde vervolgens de rol uit, die elke man volgens hem bij de moord heeft gespeeld. C. was medeorganisator. Hij heeft mensen gezocht en gevonden voor de moorddadige operatie en ervoor gezorgd dat er geld betaald is. Julio G. heeft daarbij geholpen. Op de avond van 23 juli 2016 werd het doelwit (Rosa) door Giovanny G. bij een tambúfeest te Suffisant gelokaliseerd waarna hij hem volgde naar het bordeel. Giovanny

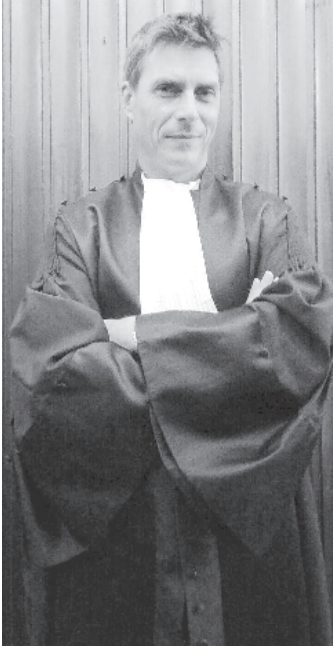

Foto: Jomaira Angela

Officier Bas van de Vliet.

gaf de locatie door en heeft zijn broer Ludwig betrokken, die vervolgens naar Campo is gegaan. Vandaar gaf hij onder meer aan de schutters het moment aan dat de mannen naar buiten kwamen, al dan niet via de man R.C. C., Julio G. en twee anderen haalden wapens en op basis van aanwijzingen van Giovanny en/of Ludwig namen zij positie in op het onverlichte deel van de parkeerplaats te Campo en wachtten daar de komst van de slachtoffers af. Vervolgens schoten zij de slachtoffers neer bij het verlaten van Campo, op het parkeerterrein, met minimaal 66 schoten en minimaal twee wapens. "Een professionele operatie voor geld, met totale minachting voor het menselijk leven", benadrukte de officier.

DNA-onderzoek

Het OM sluit zich aan bij de bevindingen van het Neder-

lands Forensisch Instituut (NFI) dat minder stellig is dan de Technische Opsporingsdienst (TOD). Uit tactische bevindingen blijkt dat er waarschijnlijk drie vuurwapens zijn gebruikt. Dat zouden mogelijk een revolver kunnen zijn – die laat geen hulzen achter – een Glock en een wapen waarvan geen sporen zijn aangetroffen. Nader wapenonderzoek aan de hand van in beslag genomen wapens na de moord, waaronder Glock en Beretta's, heeft geen match met het schietincident opgeleverd.

Eis

De officier heeft bij de straf-eis rekening gehouden met de ernst en de aard van het feit.

"Dit incident vormt een onderdeel van een serie heftige incidenten op Curaçao, waarbij het gemak waarmee mensen worden doodgeschoten, opvalt. Jonge mensen. Waarbij twee niet direct betrokkenen zonder pardon worden meegenomen. De verdachten hebben geen enkele verantwoordelijkheid genomen voor hun daad, alleen maar ontkend. Ik heb gedurende het proces geen spoorzieke berouw gezien en ook geen empathie met de familie van de slachtoffers. Mensen die met zoveel ogenschijnlijk gemak, nietsontziend en gewetenloos drie mensen het leven benemen, verdienen de straf die daarbij hoort."

Tegen C. en G. eiste hij levenslange celstraf en tegen de broers Giovanny en Ludwig, respectievelijk veertien en tien jaar cel.

Financiering Courtyard by Marriott rond

Foto: Edsel Simbo

WILLEMSTAD — CMC Real Estate tekent vrijdag met Korpodeko een financieringsovereenkomst voor de bouw van een Courtyard by Marriott in het Rifgebied. Daarmee wordt de langgekoesterde bouw wens eindelijk realiteit.

Het hotel krijgt 153 kamers. Volgens minister van Economische Ontwikkeling Steven Martina (MAN) zullen tijdens de constructie, die in de eerste helft van 2019 van start gaat, honderd man een baan in het project vinden.

Het hotel komt naast de SVB en wordt onderdeel van een multifunctioneel complex met appartementen, winkels, een entertainmentgebied en restaurants. Na de voltooiing zal Courtyard by Marriott Curaçao di-

rect en indirect werk bieden aan ongeveer 235 mensen. De opening van het hotel stond aanvankelijk gepland voor 2017. Maar initiatiefnemer Gold Investment Curaçao kreeg de financiering niet rond. Naast Gold Investment zijn ook Stichting Vidanova Pensioenfonds en Stichting Pensioenfonds Isla Curaçao aandeelhouders in het project.

Curaçao niet failliet

WILLEMSTAD — Curaçao is niet failliet. De overheid betaalt haar schulden. Ook is er geen beroep gedaan op de reserves bij de centrale bank. Dat antwoordt minister van Financiën Kenneth Gijsbertha (MAN) op schriftelijke vragen die Statenlid Elsa Rozendal (MAN) op 21 april vorig jaar aan Gijsbertha's voorganger Lourdes Alberto stelde.

Aanleiding voor de vragen waren de uitspraken van ex-premier Gilmar 'Pik' Pisas (MPK). Hij zei dat het overheidsapparaat een serieus probleem heeft. Er waren geen middelen beschikbaar voor de financiering van verschillende projecten die zijn kabinet wenste uit te voeren, waaronder 'studeren in de regio'. De begrotingskredieten waren reeds bestemd voor andere projecten. Ook bleek dat er grote tekorten waren. De uitvoering van be-

paalde projecten zou slechts leiden tot grotere tekorten.

Anderhalf jaar later zwakt Gijsbertha de uitlatingen van Pisas iets af. Hij bevestigt dat de financiële situatie onder druk staat. "Er zijn veel uitdagingen. Daarom doet het kabinet-Rhugenaath zijn uiterste best om de situatie te mitigeren. Overmatige kosten worden verlaagd en belastingmiddelen op straat worden geïnd. Je bent pas failliet als de schulden niet meer betaald

kunnen worden, en zelfs dan kunnen de schulden geherfinancierd en de betalingstermijnen verlengd worden", legt de Financiënminister uit. De salarissen van de ambtenaren worden iedere maand uitbetaald. Ook crediteuren worden betaald. Met de crediteuren die een vordering op de overheid hebben of die niet tijdig betaald worden, worden betalingsregelingen getroffen of ze worden op een later moment betaald, aldus Gijsbertha. Ook Pisas verklaarde zelf na zijn gewraakte uitspraak dat hij verkeerde informatie naar voren heeft gebracht en dat de overheid niet failliet is, maar simpelweg geen geld heeft.

Proces Campo-moorden vrijdag voortgezet

WILLEMSTAD — Het onderzoek naar de drievoudige moord bij Campo Alegre op 24 juli 2016, op Irving 'Pulun' Rosa (35), Cristen 'Cris' Leonard (21) en Richenelo 'Apa' Emerencia, wordt vrijdag voortgezet. De zitting vangt aan om 09.30 uur.

De zaak kon afgelopen vrijdag eindelijk worden behandeld, nadat deze meerdere malen, voor het laats in juli, werd aangehouden voor nader onderzoek, waaronder het (opnieuw) horen van getuigen.

Anders dan afgesproken met de rechter, werd het einddossier niet op 21 september ingediend, maar pas afgelopen maandag. Rechter Maria Paulides wilde van de advocaten weten of zij zich toch nog konden voorbereiden op de zaak.

De advocaat van hoofdverdachte Reyno 'Bomba' C. (31), Eldon 'Peppie' Sulvaran, heeft over de late indiening via de mail geprotesteerd bij de rechter en zij zal indien nodig consequenties hieraan verbinden. Hij kon zich wel voorbereiden op de zaak, net als de andere raadslieden. Het onderzoek ter zitting kon gisteren, gezien de tijd, niet worden afgerond. Nadat de eis werd bekendgemaakt, kreeg 'Peppie' Sulvaran de kans om te pleiten, gevolgd door zijn dochter Athena Sulvaran, die Julio 'Kuchi' G. (31) vertegenwoordigt. Hierna schorste de rechter de zitting tot vrijdag. Dan mogen advocaten Marije Vaders en Baltus Lie-Atjam namens respectievelijk Giovanny 'Jova' G. (29) en diens

broer Ludwig 'Pushi' G. (35) pleiten.

De mannen benadrukten onschuldig te zijn. De advocaten Sulvaran hebben voor vrijspraak gepleit, omdat er geen bewijzen zijn in deze zaak. Er zijn tegenstrijdige (anonieme) getuigenverklaringen, in het dossier worden kennelijk twaalf schutters genoemd en DNA-onderzoek hebben niets opgeleverd. Het OM heeft roddels als bewijs gebruikt, stellen vader en dochter Sulvaran. 'Peppie' Sulvaran: "Wij kunnen mensen niet veroordelen op basis van speculaties. Het dossier haalt niet eens de graad van *circumstantial evidence*. In het dossier worden twaalf schutters genoemd, waaronder 'Pushi', 'Zeng', 'Peng Peng', 'Deli', 'Eto', 'Lo', 'Bomba', 'Kuchi' en 'Jova'. Hoe is dat mogelijk?" Er doen diverse geruchten de ronde over het motief van de moord. Het doelwit was kennelijk Rosa. Volgens de raadsman zijn er vier scenario's en het Openbaar Ministerie heeft één scenario niet eens onderzocht, namelijk een gevecht tussen Rosa en twee jongens uit Kura Piedra bij Mambo. Verder baseert het OM haar bewijzen op roddels en rammelende en inconsistente verklarin-

gen. Er is niet voldaan aan het wettelijk gestelde bewijsminimum.

Het OM gebruikt verklaringen van gedetineerden als Addison Diaz en Gè Bonifacio als bewijs. Deze mannen hebben belastende verklaringen afgelegd en volgens Diaz heeft hij de informatie van verdachte 'Kuchi' G. zelf gekregen. Volgens zijn advocaat Athena Sulvaran laat het OM steeds toe dat gedetineerden hen voor de gek houden om vanuit het wrak dat wij een gevangenis noemen naar de gloednieuwe cellen in Nederland overgebracht te worden. In deze zaak is het OM tot drie keer toe in de val getrapd. Ook zij eiste vrijspraak. In deze zaak is iedereen opgepakt op basis van roddels, in de hoop dat de dader(s) er tussen zit(ten), aldus de raadsvrouw. Bovendien zijn zij in de media al veroordeeld. Haar cliënt werd ook onder druk gezet, voegde zij toe. Hij is tot vijf keer toe door gemaskeerde mannen naar de marinekazerne gebracht en ondervraagd door officier Gert Rip, die een deal met hem wilde sluiten. Hij heeft tegen G. gezegd dat zij 'Bomba' nodig hebben. "Natuurlijk heeft de verdediging geen bewijzen hiervoor, aangezien hiervan geen processen-verbaal worden gemaakt." Het onderzoek is slecht uitgevoerd en er zijn alleen

belastende bewijzen in het dossier gevoegd, terwijl de ontlastende bewijzen onder de pet zijn gehouden, vinden de raadslieden. Officier van Justitie Bas van de Vliet zal vrijdag reageren.

Staten wachten nog op HNO-rapport Rekenkamer

WILLEMSTAD — Het parlement wacht nog steeds op een rapport van de Algemene Rekenkamer Curaçao (ARC) over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het project Hospital Nobo Otrobanda (HNO). Tot op heden heeft Statenvoorzitter William Millerson (PAR) echter geen formele reactie van de ARC ontvangen op het verzoek dat al op 15 mei van dit jaar door de Staten werd gedaan. Millerson heeft daarvoor op 8 oktober een herinnering gestuurd aan de voorzitter van de ARC.

Het verzoek van de Staten volgde na de unanieme aanname van een motie op 24 april van dit jaar. Het HNO-traject verloopt verre van vlekkeloos en over de verantwoording van de kosten en de overschrijding van de begroting (200 miljoen gulden bovenop de 421 miljoen, red.) bestaan te veel onduidelijkheden. Ook de minister van Gezondheid, Natuur en Milieu, Suzy Camelia-Römer (PIN) verwees al verschillende keren naar de opdracht aan de ARC over het HNO, vijf maanden geleden. Gezien de complexiteit van het onderzoek is dit een relatief korte periode, maar omdat het verzoek om een parlementaire enquête over het HNO steeds meer draagvlak krijgt en deze onafwendbaar lijkt, is het niet ondenkbaar dat de ARC wellicht prioriteit zal geven aan het HNO-onderzoek. De

duurzame oplossing. Met gezondheid kan je geen spelletjes spelen. We rekenen erop dat mensen in het Curaçao Medical Center, het nieuwe ziekenhuis, toegankelijke en professionele zorg krijgen en dat de kosten daarvan betaalbaar blijven."

instantie is naar buiten toe erg gesloten over de stand van zaken, maar zal aan het hoogste orgaan van het Land toch vroeg of laat een reactie moeten geven.

Zorg

Ondertussen mengen ook buitenparlementaire partijen zich in de op handen zijnde parlementaire enquête. De FOL heeft bijvoorbeeld al suggesties gedaan voor de leden van de commissie, die moet bestaan uit leden van zowel de coalitie als de oppositie, maar ook uit deskundigen daarbuiten. De PNP hanteert een andere insteek. Naast een verantwoording van de reeds gemaakte kosten, maakt de partij zich zorgen over hoe het straks gaat met de zorg in het nieuwe ziekenhuis. "In hoeverre zal een parlementaire enquête bijdragen aan een transparante en

de SVB vallen. Op de jaarrekening van 2017 bevatte dit fonds per 31 december een bedrag van 64 miljoen gulden.

Faciliteer centrum

Dit lijkt een groot bedrag, maar beheersing van de ziektekosten blijft, net als elders in de wereld, een continu punt van aandacht, meldt de SVB in het hoofdstuk Vooruitzichten van deze jaarrekening. Met een nieuw ziekenhuis in het vizier, ziet de SVB een verdere integratie van medische specialisten in de klinieken, een verandering van het honoreringstelsel van de tweede lijn, de functieverdeling tussen de klinieken op het eiland, verdere rantsoenering van het verstrekingspakket geneesmiddelen waar mogelijk en een beperking/integratie van het aanbod aan laboratoria als mogelijke instrumenten om de kosten in de komende tijd te beheersen. Op al deze terreinen zijn beleidsinitiatieven ondernomen of ter uitvoering werkt. Zonder een verdergaande heroriëntatie van de organisatie van het tweede lijnzorgaanbod zal het Hospital Nobo Otrobanda slechts een nieuw, facilitair centrum zijn, aldus de SVB.

Aruba Animal Shelter
Cats and Dogs
awaiting Adoption
www.arubaanimalshelter.com

Visit
our website
AMIGOE.COM

Bonaire als roependende in de zee: Apathie slaat toe

KRALENDIJK — De apathie grijpt om zich heen op Bonaire. Een steeds grotere groep Bonairianen schijnt de hoop te hebben opgegeven dat politiek Den Haag enig medeleven kan opbrengen voor het lot van de Caribische eilanden en de duizenden mensen die hier in diepe armoede leven.

door onze correspondent
Wim Romeijn

Dat is de voorzichtige conclusie van Michiel van Bokhorst, muziekproducer en organisator van een handtekeningenactie om voorzitter Ruard Ganzevoort van de Eerste Kamer commissie voor Koninkrijksrelaties (Korel) een steuntje in de rug te geven wanneer hij morgen de

staatssecretarissen Raymond Knops (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en Tamara van Ark (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) ontmoet om verder te praten over het vaststellen van een sociaal minimum voor Caribisch Nederland. Van Bokhorst wist ongeveer 1000 handtekeningen te verzamelen. “Dat zijn er natuurlijk veel te weinig”, zo

concludeert de initiatiefnemer enigszins teleurgesteld. Van Bokhorst zette eerder campagnes op touw om te protesteren tegen de erbarmelijk staat van het wegen- en stratennet van Bonaire en om aandacht te vragen voor de discriminerende aspecten van het nieuwe grondwetsartikel 132a waarmee vorig jaar de uitzonderingspositie van Caribisch Nederland werd bekrachtigd.

“Wij zijn gewoon met te weinig mensen en kunnen dus geen vuist maken of impact hebben. Demonstreren heeft feitelijk geen zin want teza-

men kunnen alle inwoners van Caribisch Nederland nog niet eens de Amsterdam Arena of het Haagse Malieveld behoorlijk vullen”, aldus Van Bokhorst die evenwel geenszins van plan is om het er maar bij te laten zitten. “Het blijft onverklaarbaar dat de inwoners van de openbare lichamen minder rechten hebben dan andere Nederlanders. Dat is nu precies het gevolg van artikel 132a van de Grondwet. Al zwaaiend met dat artikel kan de staatssecretaris rechtvaardigen dat er voorlopig geen sociale ondergrens komt”, zo stelt Van Bokhorst.

In een brief aan Ganzevoort vraagt consumentenorganisatie Unkobon (Union di Konsu- midó Boneiru) de senator om er bij de regering nogmaals op aan te dringen om het rapport naar de kosten van het levensonderhoud op de eilanden van onderzoeksbureau Regioplan te gebruiken als leidraad voor het vaststellen van een armoedegrens. Staatssecretaris Raymond Knops liet eerder weten de in het rapport aanbevolen minima alleen als ‘stip op de horizon’ te willen aanvaarden. In zijn schrijven maakt Unkobon gehakt van het kabinetsstandpunt dat de grote

verschillen tussen de werkelijke inkomsten van de Bonairianen en de noodzakelijke uitgaven een reden zijn om nog even te wachten met de invoering van een sociaal minimum. Unkobon wijst Ganzevoort er ook op dat het vermeende gebrek aan ‘absorptievermogen’ van de plaatselijke bevolking niet overeenstemt met de werkelijkheid en louter een excuus is om de aanpak van de armoedeproblematiek op de lange baan te schuiven. Ten slotte vindt Unkobon het vreemd dat het kabinet nog steeds bang is dat er van een hogere welvaart op Bonaire

een aanzuigende werking zou uitgaan op de regio in het algemeen en op Venezuela in het bijzonder. Volgens Unkobon hebben Venezolanen geen extra ‘prikkel’ nodig om de oversteek te wagen en is dit bovendien een kwestie van het handhaven van de reeds bestaande toelatingsregels. De consumentenorganisatie vraagt senator Ganzevoort om het kabinet te herinneren aan zijn in de Grondwet verankerde zorgplicht jegens alle inwoners van Nederland waarbij de bevolking niet mag lijden onder eventuele tekortkomingen in het lokale bestuur.

La Dolce Vita uit Curaçao wint Bonaire Regatta 2018

KRALENDIJK — Het zeiljacht La Dolce Vita, een J24 onder aanvoering van kapitein Mitchell Amasia, heeft het beste resultaat neergezet in de 51e editie van de Bonaire Regatta die zaterdag eindigde.

Chamba, een andere uit Curaçao afkomstige J24, legde beslag op de tweede plaats in het algemene eindklassement.

Het volbloed racejacht Curaçao Marine, dat vanwege zijn uitzonderlijke karakteristieken een zware handicap moet overwinnen, eindigde op de derde plaats, hoewel het binnen haar klasse zegevierde en aartsrivaal Dash, een Arubaanse J35, achter zich liet. In de categorie kruisers was de Venus Callipyge van Hans van der Straaten net iets sneller dan concurrent Melody, terwijl in de Open Klasse kapitein Eric Zuidema van de Maximo ondanks het teleurstellende resultaat op de laatste wedstrijddag zijn eerste plaats in het eindklassement wist te behouden.

In de Optimist-klassen wist Gavin Debevere uit Aruba gedurende drie dagen op kop te blijven in de hoogste

categorie, met in zijn kielzog Koen van der Gulik uit Curaçao. In de Optimist B-klasse was Colin Debevere de

snelste, gevolgd door Danta Abraham uit Bonaire. Onder de nieuwe zeilers van de Optimist C-klasse triomfeerde

Caiden Batista en eindigde Jan Carlos Lendering op een eervolle tweede plaats. In de drie Sunfish-klassen

leverden Bas van der Gulik (A), Alexander Tromp (B) en Luca Davidson (C) de beste prestaties.

Zware regenval veroorzaakt overstromingen

PHILIPSBURG — St. Maarten ondervond zaterdag gedurende de dag zware regenval en overstromingen. De Princess Juliana International Airport (PJIA) werd gesloten nadat vliegtuigen problemen hadden met landen en opstijgen.

Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur (Vromi) Miklos Giterson waarschuwde inwoners om de weg niet op te gaan, tenzij dat nodig was. De getroffen gebieden waren overstromingsgevoelige wegen zoals Waterfront Road, Wellington Road, Zagersgut Road en de Mullet Bay-road die naar het Starz Casino in Cupecoy leidt. Er werd een modderstroom gemeld bij de ingang van het Divi Little Bay Beach Resort, waardoor werknemers van openbare werken werden opgeroepen en uiteindelijk de gewoonlijk drukke straat ont-ruimden. In een verklaring op zaterdag zei Giterson dat personen die in de heuvelachtige gebieden

wonen waakzaam moeten zijn voor landverschuivingen zoals modderstromen, omdat het eiland de afgelopen weken een verhoogde hoeveelheid neerslag heeft gehad die tot verzadiging van de bodem heeft geleid. Het ministerie zette zijn waterbeheersysteem in werking, opende het Great Bay-kanaal uit voorzorg en pompte water uit de Great Salt Pond in Great Bay de zee in. Er waren meldingen van omgevallen bomen, rotsen en puin.

Het ministerie herinnerde de bewoners eraan dat het orkaanseizoen officieel eind november eindigt en dat het publiek behoedzaam moet blijven voor elk weersysteem dat het eiland nadert.

Carnaval Bándabou ter ere van Giovanni Abath

WESTPUNT — Fundashon Karneval Banda Abou (FKBB) maakte vrijdag bekend dat het carnaval van Bándabou, dat komend jaar het vijftigjarig bestaan viert, ter ere van Giovanni Abath wordt georganiseerd.

door **Xavora Ricardo-van der Biest**

De voorzitter van FKBB Lisette Jansen meldde dat kunstenaar Giovanni Abath tijdens een persconferentie wordt geëerd door de carnavalsorganisatie, onder meer voor zijn inzet voor het carnaval door de jaren heen.

Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) Marilyn Alcalá-Wallé (PAR) was

ook aanwezig. Ze overhandigde Abath een ere-sjaar uit naam van de organisatie. Alcalá-Wallé geeft aan tevreden te zijn met de werkzaamheden en de samenwerking tussen de carnavalsorganisaties JAG en FKBB. Ze sprak wel de hoop uit dat er niet elk jaar een stichting hoeft te worden aangewezen om het carnaval te organiseren, maar dat er een meerjarenplan opgesteld zal worden voor de organisatie van het evenement.

Schooloptocht

In 2016 werd na vele jaren de schooloptocht in Bándabou weer georganiseerd en elk jaar groeit deze optocht. FKBB meldt dat er vorig jaar 3000 kinderen aan de optocht hebben deelgenomen en dat er volgend jaar, op 1 maart, 3500 kinderen zullen meelopen. “Het is een uitdaging voor ons, maar we doen ons

best”, aldus de organisatie. De route zal deze keer iets langer zijn dan vorig jaar. Voorzitter van Plataforma Bándabou Jealaine Alexander-Wawoe wenste de carnavalsorganisatie veel succes voor de komende carnavalsperiode. Plataforma Bándabou wil een steun zijn voor de organisatie bij het organiseren van carnaval, aldus de voorzitter.

Werk medio december gereed Scheepvaart kan Zuidpier weer gebruiken

KRALENDIJK — Nadat in januari de opdracht voor renovatie van de steigers van Bonaire was verleend, is de aannemer met een innovatief voorstel gekomen voor het verlengen van de levensduur van de Zuidpier. Tijdens het werk bleek echter het aantal benodigde reparaties groter dan gedacht. Medio hierdoor zal het werk niet op 1 oktober gereed zijn maar pas medio december.

Aanvankelijk was het de bedoeling om de levensduur met circa tien jaar te verlengen. Door de geheel andere aanpak die de aannemer voorstelde, kan de Zuidpier, als deze goed wordt onderhouden, weer dertig tot veertig jaar mee.

Nu het werk in volle gang is, blijkt dat het aantal reparaties aan de Zuidpier veel groter is dan eerder was geïnventariseerd. Het toepassen van de innovatieve renovatietechniek is veel ingrijpend en vergt meer tijd. Bovendien is de bouw van de nieuwe grote dolfin (afmeerpaal) door onduidelijkheid over een eventuele pierverlenging (afmeerpaal) door de later opgedragen dan de bedoeling was. Het gevolg van deze drie zaken is dat het project 2,5 maand langer zal duren dan gepland. De aannemer heeft daarvoor toestemming gevraagd aan opdrachtgever Port of Amsterdam International.

Deze heeft, na overleg met de havenmeester, ermee ingestemd onder de nadrukkelijke voorwaarde dat alle scheepvaart die gebruik moet maken van de Zuidpier daar zonder vertraging terecht kan. Een uitzondering betreft de containerschepen van Don Andres die, net als nu het geval is, op de Middenpier zullen worden gelost en geladen. De Middenpier is eerder dit jaar al door de aannemer verbouwd zodat schepen daar goed kunnen afmeren. De aannemer heeft toegezegd dat zij hun werkzaamheden zo zullen inplannen dat alle schepen die zich tijdig bij de havenmeester hebben aangemeld, kunnen laden en lossen op de Zuidpier.

Met de bedrijven die zand, grind en cement voor de betonindustrie en de bouw aanvoeren, zijn afspraken gemaakt om de bevoorrading van Bonaire ongehinderd mogelijk te maken. Ook de grote cruiseschepen kunnen gebruik blijven maken van deze pier. De havenmeester is zeer tevreden met de nieuwe dolfin waarvoor vorige week de grote stalen palen in de zeebodem zijn geheild. De vele andere aanpassingen, zoals nieuwe fenders en het verwijderen van de grote obstakels aan de zeezijde van de pier stemmen hem ook tevreden. Door de nieuwe dolfin kunnen de grote cruiseschepen veel beter en veiliger worden afgemeerd.

Banco di Seguro Social Aruba

PARTICIPACION

Tur doño di trabao tin e obligacion di laga tur su trahadonan inscribi na SVb. Incumplimento cu inscripcion di trahado ta nifica cu e trahado no ta segura pa e seguronan di SVb.

Incumplimento ta nifica cu SVb por duna un Boet Administrativo di un suma te cu Afl. 500.000,-.

Inscripcion di trahado na SVb mester tuma luga:
• prome cu e trahado dreña den servicio, of;
• riba e prome dia di trabao, durante ora di trabao.

Inscripcion di trahado por tuma luga:
• online riba nos website www.svbaruba.org
• personalmente na oficina principal na Eagle (di dos piso).

E lista di tur Boet Administrativo ta publica riba nos website bao ‘Maneho di Boet Administrativo’.

Nos ta pidi nos clientenan pa tuma bon nota di e anuncio aki.

SVb - Seguridad pa Aruba su comunidad

Aruba Animal Shelter

Cats and Dogs
awaiting Adoption

www.arubaanimalshelter.com

Afschaffing dividendtaks definitief van tafel

DEN HAAG — Het kabinet heeft definitief besloten de dividendbelasting niet af te schaffen. Dat zei premier Mark Rutte vandaag na coalitieoverleg. Tegen de maatregel was veel verzet. Het kabinet liet onlangs al weten de maatregel te heroverwegen.

“We hebben gezocht naar een goed pakket voor het bedrijfsleven dat meer draagkracht heeft”, zei de premier. Het bedrag van de dividendbelasting gaat volledig naar het bedrijfsleven, naar zowel grote als kleine bedrijven. De oppositie had aangedrongen op geld voor de publieke sector. Het gaat volgend jaar om 1,9 miljard euro. Welke maatregelen het pakket pre-

cies behelst, wilde Rutte niet zeggen. Hij wil eerst de Kamer informeren. De afschaffing van de dividendbelasting was onder meer bedoeld om grote bedrijven als Unilever en Shell voor Nederland te behouden. Beide ondernemingen zijn zowel Brits als Nederlands. Unilever wil af van die dubbele nationaliteit en leek tot voor kort te kiezen voor een

hoofdkantoor in Rotterdam. Maar het bedrijf schoof dat besluit eerder deze maand onder druk van zijn Britse aandeelhouders op de lange baan. Daarmee is volgens Rutte ‘een belangrijke test case’ voor de maatregel niet goed gegaan. De premier houdt wel vol dat het niet alleen om Unilever en Shell draaide. Ook kleine bedrijven, die net begonnen zijn of in de eerste fase van sterke groei verkeren, hadden er volgens hem mee verleid kunnen worden om naar Nederland te komen. Dat geldt ook voor

bedrijven die nu in Groot-Brittannië zitten maar in verband met de brexit een verhuizing overwegen. De premier verdedigde de maatregel het afgelopen jaar vurig. Hij voelde ‘tot in zijn diepste vezels’ dat de afschaffing goed zou zijn voor het vestigingsklimaat, maar op vragen of het zijn positie heeft beschadigd, reageerde hij laconiek. “Een kras? Mijn baan is een verzameling van krassen. Het draagvlak voor deze maatregel was beperkt en we menen nu een pakket te hebben dat qua draagvlak beter zal scoren.”

SPD mort na nederlaag in Beieren

BERLIJN — Binnen de Duitse regeringspartij SPD is met verslagenheid gereageerd op de verkiezingsnederlaag in Beieren. Prominente leden van de sociaaldemocratische partij willen dat de landelijke regering in Berlijn het roer omgooit.

De coalitiepartners van de CDU van Angela Merkel zijn bij de regionale verkiezingen in Beieren fors afgestraft. De SPD zag de eigen aanhang halveren ten opzichte van 2013. Dat leidt tot gemor in het sociaaldemocratische kamp, waar deelname aan de regeringscoalitie met de conservatieve CDU en de Beierse christendemocraten van de CSU toch al omstreden was.

Vicevoorzitter Ralf Stegner van de SPD concludeert dat de kiezers in Beieren negatief hebben geoordeeld over het werk van de zogenoemde Gro-

Angela Merkel

te Coalitie (‘GroKo’). Hij stelt dat een flinke koerswijziging nodig is om die landelijke regeringscoalitie in staat te stellen de rit uit te zetten. De regeringspartijen hebben hooguit twee weken de tijd om

hun wonden te likken. Er worden op 28 oktober weer deelstaatverkiezingen gehouden, dit keer in Hessen. Daar is momenteel een partijgenoot van Merkel, Volker Bouffier, premier.

Massale gevangenis-uitbraak Isla de Margarita

CARACAS — Uit de gevangenis van Porlamar op het Venezolaanse eiland Isla de Margarita zijn gisteren zo’n veertig van de in totaal 133 gevangenen ontsnapt.

Volgens lokale media kwamen ook twee gevangenen om het leven. De gevangenen overrompelden bewakers die voedsel rondbrachten met vuurwapens en dwongen hen de cellen te openen.

De twee gevangenen die omkwamen zouden door medegedetineerden zijn gedood.

Storm Leslie veroorzaakt schade in Portugal

Foto: AFP

Brandweerlieden in Portugal verwijderen omgewaaide bomen die wegen blokkeerden.

LISSABON — De tropische storm Leslie heeft in de nacht van zaterdag op zondag veel schade aangericht langs de kust van Portugal. Bomen en elektriciteitspalen woelen om, daken vlogen van huizen, wegen raakten geblokkeerd en er was veel wateroverlast, vooral in de provincie Estremadura ten noorden van hoofdstad Lissabon.

Portugese media meldden dat ruim zestig mensen door het natuurgeweld dakloos zijn geworden. Er zijn 27

mensen lichtgewond geraakt door de storm. Volgens lokale media is met name in de kustplaats

Figueira da Foz de schade groot. Hier kwam de storm aan land en werden windvlagen gemeten van 176 kilometer per uur.

In de buurt van Leiria werden twee campings geëvacueerd en op de luchthavens van Lissabon, Funchal en Maia werden meer dan dertig vluchten geannuleerd.

‘Niet alleen Moskou manipuleert verkiezingen’

BRUSSEL — Rusland is niet langer het enige land dat verkiezingen in Europa probeert te manipuleren. Volgens oud-NAVO-topman Anders Fogh Rasmussen zijn ook andere spelers op het toneel verschenen om zich te mengen in verkiezingen. “Van China tot Venezuela, van Noord-Korea tot Iran”, zei hij in Brussel.

De Deense oud-premier sprak op een conferentie waar de bestrijding van aanvallen van buitenaf op de democratie in Europa centraal staat. “We moeten onze democra-

tie net zo goed verdedigen als onze grenzen.” Rasmussen drong aan op Europese samenwerking met de VS. “Ondanks onze verschillen is een eengezinde reactie het

meest effectief.” Ook volgens EU-commissaris Julian King (Veiligheidsunie) is het van het grootste belang om zich te wapenen tegen cyberaanvallen en online-desinformatiecampagnes. Om te voorkomen dat bedrijven of andere landen verkiezingen in lidstaten en de Europese verkiezingen volgend jaar manipuleren heeft Brussel een reeks maatregelen voorgesteld.

Sport

Van Dijk haakt af voor oefenduel met België

ZEIST — Aanvoerder Virgil van Dijk reist niet mee met het Nederlands elftal naar België. De verdediger van Liverpool heeft nog last van een ribblessure die hij vorige maand opliep in de competitiewedstrijd tegen Southampton. In overleg is besloten de aanvoerder, die zaterdag in de Johan Cruijff ArenA voor het eerste doelpunt van Oranje tegen Duitsland tekende, niet tijdens de oefeninterland tegen de Belgen in te zetten.

Het Nederlands elftal won in de UEFA Nations League met 3-0 van Duitsland dankzij treffers van Van Dijk, Memphis Depay en Georginio Wijnaldum. De selectie van bondscoach Ronald Koeman vertrekt vandaag naar Brussel waar een dag later de oefeninterland tegen de Rode Duivels op het programma staat. Van Dijk vertelde afgelopen week al dat hij van zijn train-

Virgil van Dijk

ner Jürgen Klopp het dringen- de verzoek had gekregen om vooral heel terug te keren in Liverpool. “Het is niet zo dat ik mijn been in moet houden”, legde de duurste verdediger van de wereld uit. “Maar hij heeft me de komende weken ook nodig.” Niet alleen Klopp was bezorgd

over zijn internationals met het oog op de drukke agenda van de komende weken. Ook Ajax-trainer Erik ten Hag legde bij Koeman het verzoek neer om vooral rustig aan te doen met zijn spelers. De bondscoach van het Nederlands elftal snapt wat er leeft bij zijn collega. “Ik heb

namelijk ook clubs onder mijn hoede gehad. Maar zeker tegen Duitsland zal ik daar geen rekening mee houden.”

Koeman liet open of hij Matthijs de Ligt, Daley Blind en Frenkie de Jong ook nodig heeft tegen de Belgen. Door het wegvallen van Van Dijk

gloort er weer een basisplaats voor Stefan de Vrij. De speler van Internazionale, vier jaar geleden nog verkozen tot beste verdediger van het WK in Brazilië, kreeg de laatste interlands geen speeltijd. Koeman gaf steeds de voorkeur aan de centrale verdedigers Van Dijk en Matthijs de Ligt.

FC Twente verliest op eigen veld van MVV

ENSCHDEDE — FC Twente heeft in de Keuken Kampioen Divisie opnieuw averij opgelopen. De Tukkers, zonder de geblesseerde routinier Wout Brama, verloren op eigen veld met 0-1 van MVV. Vorig weekeinde eindigde de uitwedstrijd tegen FC Eindhoven in 1-1.

Na een uur kwam Anthony van den Hurk in Enschede tot scoren namens de bezoekers. Hij kopte fraai raak uit een scherpe voorzet van Marnick

Vermeij. Jari Oosterwijk was daarna dicht bij de gelijkmaker. Hij tikte de bal in de 68e minuut met zijn hak tegen de paal. In de tachtigste minuut raakte ook ploeggenoot Tom Boere met een schot de staander. Eerder op de dag won Sparta thuis met 3-0 van SC Cambuur en was Go Ahead Eagles eveneens met 3-0 te sterk voor Roda JC. Go Ahead, Sparta en Almere City staan nu bovenaan met twintig punten. FC Twente volgt als nummer vier op zeventien punten.

Bondscoach Kozak stopt in Slowakije

BRATISLAVA — Jan Kozak is teruggetreden als bondscoach van Slowakije. De 64-jarige trainer diende zijn ontslag in na de nederlaag in de Nations League zaterdag tegen Tsjechië (1-2).

Hij was sinds de zomer van 2013 in functie. De bondsleiding spreekt van een verrassende beslissing.

Onder leiding van Kozak plaatste Slowakije zich voor de eerste keer als onafhankelijk land sinds de opsplij-

sing van Tsjechoslowakije in 1993 voor het eindtoernooi om de Europese titel. Bij het EK van 2016 werd de ploeg van Kozak in de achtste finales door Duitsland uitgeschakeld (0-3).

Met nul punten uit twee duels staat Slowakije onderaan in groep 1 van divisie B in de Nations League. In de oefeninterland dinsdag tegen Zweden zal assistentbondscoach Stefan Tarkovic de taken van Kozak overnemen.

Trots overheerst bij stuntende volleybalsters

NAGOYA — Nooit eerder wonnen de Nederlandse volleybalsters op een groot toernooi van de Verenigde Staten. Vandaag, bij het WK in Japan, leek de ploeg van bondscoach Jamie Morrison opnieuw ten onder te gaan. Maar een 2-0-achterstand in sets werd omgebogen in een zege en plaatsing voor de halve finales.

“Ik weet niet wat er allemaal gebeurd is, maar ik ben zo trots. Het was een roes”, vertelde Lonneke Sloetjes, die een fenomenaal optreden bekroonde met 38 punten, bij Ziggo Sport. Nederland

liet de eerste set glippen na een ruime voorsprong (30-32) en verloor de tweede. Sloetjes: “Ik was leeg na die eerste set. Ik baalde zo. Het duurde even voordat ik me eroverheen kon zetten. Dat

gold voor het hele team.” Het geloof in eigen kunnen gaf de doorslag volgens aanvoester Maret Balkestein-Grothues. “We begonnen goed, maar zij pakten de set. Maar we zijn er altijd in blijven

gelooven. We geven nooit op en hebben gevochten. Het was een verdiende zege.” Celeste Plak kwam erin op het moment dat het in de eerste set mis dreigde te gaan. De aanvalster maakte meteen twee punten, maar kon setverlies ook niet voorkomen. “Ze kwamen terug of we hebben ze laten terugkomen. Ik weet het niet, maar we hebben ons eroverheen gezet. Ik ben trots en opgelucht. En we hebben ein-

delijk onze revanche voor de Spelen.” Oranje verloor in Rio in de strijd om het brons van de Amerikaanse vrouwen. Plak, op de bank begonnen, speelde een groot deel van de wedstrijd op de plaats van Anne Buijs. Myrthe Schoot had in de tweede set de rol van libero overgenomen van Kirsten Knip. Mede dankzij de wissels kreeg Nederland weer de controle. Plak: “Ik weet niet of we mentaal geknakt waren, maar ik

ben heel blij dat Myrthe en ik die rol op ons kunnen nemen. Dat we misschien de druk van de schou- ders van anderen kunnen halen.”

Morrison roemde ook de kracht van de bank. “We zijn niet met zeven speelsters, we doen het met z’n allen. Het is niet makkelijk om tegen de ‘USA’ een achterstand van 2-0 goed te maken. Ik ben trots, maar we zijn nog niet klaar hier.”

Euro
Rood

AMSTERDAM — De meeste Europese aandelenbeurzen stonden vandaag opnieuw in het rood na de zware koersverliezen van vorige week. De stijgende obligatierentes, de brexit-onderhandelingen en de handelszorgen bleven drukken op het beurssentiment. Op het Damrak kelderde biotechnologiebedrijf Probiodrug na een winstalarm. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,3 procent lager op 514,67 punten. De MidKap daalde 1,3 procent tot 724,76 punten onder aanvoering van betaalbedrijf Adyen (min 4,4 procent). Parijs en Londen zakten tot 0,4 procent. Frankfurt won 0,1 procent. Grootste daler bij de hoofdfondsen was biotechnologiebedrijf Galapagos met een verlies van 2,4 procent. KPN was de sterkste stijger met een plus van ruim 2 procent. De euro was 1,1585 dollar waard, tegen 1,1562 dollar op vrijdag. Een vat Amerikaanse olie kostte 0,4 procent meer op 71,59 dollar. Brentolie klom 0,7 procent in prijs tot 81,01 dollar per vat.

Tokio
Fors verlies

TOKIO — De Japanse aandelenbeurs is vandaag met een fors verlies geëindigd en bereikte het laagste niveau in vijf weken. Beleggers bleven voorzichtig na de zware koersverliezen van afgelopen week. Ook de andere belangrijke beursgraadmeters in het Verre Oosten gingen omlaag. De Nikkei-index in Tokio sloot 1,9 procent lager op 22.271,30 punten. Zwaargewicht Softbank raakte ruim 7 procent kwijt. Beleggers maakten zich zorgen over de banden van het Japanse technologieconcern met Saudi-Arabië, dat onder internationale druk staat na de verdwijning van journalist Jamal Khashoggi. Khashoggi was een fel criticus van de Saudische machthebber kroonprins Mohammed bin Salman. Saudi-Arabië is een grote geldschietster van het Softbank Vision Fund. De beurs in Shanghai noteerde tussentijds 0,6 procent lager en in Hongkong daalde de Hang Seng-index 1,3 procent. De All Ordinaries in Sydney verloor 1 procent en in Seoul zakte de Kospi 0,9 procent.

Wall Street
Vlak

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag zonder grote koersbewegingen aan de nieuwe handelsweek begonnen. Onder meer oplopende geopolitieke spanningen tussen westerse mogendheden en Saudi-Arabië, als gevolg van de verdwijning van journalist Jamal Khashoggi drukten het sentiment. Khashoggi verdween nadat hij het Saudische consulaat in Istanbul was binnengegaan. President Donald Trump zei Saudi-Arabië zwaar te straffen als zou blijken dat Khashoggi in het consulaat is vermoord. De resultaten van Bank of America boden wat tegenwicht. De leidende Dow-Jonesindex stond in de openingsminuten vlak op 25.331 punten. De brede S&P 500 zakte 0,1 procent tot 2763 punten. Technologiegraadmeter Nasdaq verloor 0,3 procent tot 7474 punten. Bank of America (BofA) wist het afgelopen kwartaal een recordwinst in de boeken te zetten. BofA profiteerde onder meer van de eerdere belastingverlagingen en de verbeterde economische omstandigheden. Ook de oplopende rentes deden de prestaties van de bank goed. Het aandeel steeg 0,3 procent.

Saudische aandelen kelderen

RIYAD — De Saudische aandelenmarkt is zondag gekelderd door de onrust die in binnen- en buitenland is ontstaan over het verdwijnen van een Saudische journalist in Turkije. De in de VS wonende Jamal Khashoggi, een fel criticus van de Saudische machthebber kroonprins Mohammed bin Salam, verdween begin deze maand, nadat hij het Saudische consulaat in Istanbul was binnengegaan.

De index was na twee uur handel gisteren 7 procent gedaald, de grootste daling sinds eind 2014 toen de olieprijsen inzakten. Een van de grootste verliezers was de petrochemiegiigant Saudi Basic Industries waarvan de aandelen 7,9 procent in waarde daalden. De Amerikaanse president Trump zei zaterdag dat Saudi-Arabië zwaar gestraft gaat worden als zou blijken dat Khashoggi in het consu-

laat is vermoord. Dat is de conclusie van de Turkse autoriteiten. Een hoge Saudische functionaris heeft volgens de nieuwszender al-Arabiya in een anonieme reactie met economische tegenmaatregelen gedreigd: “De Saudische economie is invloedrijk en elke actie tegen het koninkrijk zal een grotere reactie tot gevolg hebben.” De zegsman beklemtoonde dat Saudi-Arabië niet achter de

verdwijning van Khashoggi zit. Dat verhaal is ‘onderdeel van een georganiseerde campagne van valse aantijgingen’. Riyad heeft echter niet aangegeven wat er met de journalist gebeurd kan zijn.

Komende week is er een internationaal economisch forum in Riyad, het Future Investment Initiative, waar de kroonprins gastheer is. Het forum wordt ook ‘Davos in the Desert’ (Davos in de woestijn) genoemd, naar de jaarlijkse top in het Zwitserse Davos. De miljardair Richard Branson heeft afgezegd en de BBC meldde gisteren dat de Amerikaanse en Britse ministers Steve Mnuchin (Financiën) en Li-

am Fox (Handel) overwegen dat ook te doen. Topman Jamie Dimon van de Amerikaanse bank JP-Morgan Chase en Ford-president Bill Ford hebben ook afgezegd. Topman Larry Fink van investeerder BlackRock en zijn collega Stephen Schwarzman van branchegenoot Blackstone zouden hun tripje naar Saudi-Arabië eveneens heroverwegen. Beide bedrijven gaven nadrukkelijk geen reden voor de beslissing. De westerse media CNN, Financial Times, New York Times, CNBC en Bloomberg meldden zich onder meer af. Ook Uber-topman Dara Khosrowshahi en Viacom-topman Bob Bakish kondigden al aan niet te gaan.

Sears vraagt
faillissementsbescherming aan

NEW YORK — De Amerikaanse winkelketen Sears heeft bij een rechtbank in de staat New York een regeling voor faillissementsbescherming aangevraagd. Het bedrijf kampt al langere tijd met financiële problemen. De afgelopen jaren leed het 125-jarige concern verlies op verlies en sloten honderden vestigingen de deuren.

Uit documenten die bij de rechtbank zijn ingediend blijkt dat Sears overduidelijk meer schulden heeft uitstaan dan dat het aan activa bezit. Onder de aangevraagde Chapter 11-regeling krijgen bedrijven een soort uitstel van betaling. Dit geeft hen onder meer de mogelijkheid grondig in de schuldenlast in te grijpen, zonder verplichte sluiting van het bedrijf. Het wordt als laatste toevlucht gezien om acute financiële problemen op te lossen. Sears gaat onder meer 142 verlieslatende winkels sluiten. Voor de verkoop van sommige

Uit documenten die bij de rechtbank zijn ingediend blijkt dat Sears meer schulden heeft uitstaan dan dat het aan activa bezit.

winkels zou het bedrijf al een overeenkomst hebben gesloten. Ook werd gemeld dat Edward Lampert zijn functie als topman neerlegt. Hij blijft wel aan als voorzit-

ter van het bedrijf. Lampert leende veel van zijn eigen geld uit aan Sears om de keten overeind te houden. Bij de grofweg zevenhonderd winkels van Sears wer-

ken momenteel zo'n 90.000 werknemers. Hen wacht een onzekere toekomst. De keten behoort sinds de jaren zestig tot een van de grootste warenhuisketens in de VS.

EU gaat handelsverdrag met Singapore tekenen

LUXEMBURG — De EU en Singapore tekenen vrijdag in Brussel een vrijhandelsverdrag en een overeenkomst om wederzijdse investeringen te beschermen. Dat gebeurt tijdens een top van Europese en Aziatische leiders. De banden worden ook op ander gebied aangehaald, met de ondertekening van een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst. Dat zijn de EU-ministers van Buitenlandse Zaken in Luxemburg overeengekomen.

Singapore is van de landen in Zuidoost-Azië veruit de grootste handelspartner van de EU. Vorig jaar exporteerde de EU voor 33,16 miljard, vooral auto's en machines, naar de stadstaat en importeerde ze voor 20,14 miljard euro, met name chemische stoffen en geneesmiddelen. Het verdrag maakt een einde aan nagenoeg alle douanetarieven, behalve enkele voor visserij- en verwerkte land-

bouwproducten. Singapore zal voortaan EU-normen en -veiligheidstests voor elektronica, geneesmiddelen en auto-onderdelen erkennen. Ook heffen beide partijen belemmeringen op in de dienstensector, waar de bilaterale handel 44,4 miljard euro (2016) bedroeg. Meer dan 10.000 bedrijven uit de EU gebruiken Singapore als knooppunt om de hele regio te bedienen. De EU en Singapore begonnen in 2010 te onderhandelen over een handels- en investeringsverdrag. Het handelsbeleid wordt uitsluitend op EU-niveau gemaakt en de Europese Commissie onderhandelt namens de EU. In 2017 bepaalde het Europees Hof van Justitie echter dat de nationale parlementen moeten instemmen met brede handelsverdragen waarin bijvoorbeeld afspraken over geschillenbeslechting zijn opgenomen. Daarom is het verdrag nu opgesplitst en moet de Tweede Kamer het goedkeuren.

Olie- en gasconcern Cepsa stelt beursgang uit

MADRID — De gang naar de beurs van het Spaanse olie- en gasconcern Cepsa later deze maand gaat niet door. De marktomstandigheden zijn volgens het bedrijf op dit moment niet geschikt voor een dergelijke stap.

De beursgang voor Cepsa, dat in handen is van een staatsinvesteringsfonds uit Abu Dhabi, zou de grootste

in de oliewereld zijn in meer dan een decennium. De Arabieren wilden zo'n 2 miljard euro ophalen door een belang van 25 procent naar de beurs te brengen in Madrid. Cepsa heeft ruim 10.000 mensen in dienst en pompt olie omhoog in velden in Latijns-Amerika, Noord-Afrika, Zuidoost-Azië en Spanje. Het bedrijf is ook een grote Europese speler op het gebied van raffinage.

Politie-inval bij Opel ‘om sjoemeldiesels’

RÜSSELSHEIM — De Duitse autoriteiten hebben invallen gedaan bij vestigingen van automaker Opel in Rüsselsheim en Kaiserslautern.

De inval heeft volgens de Duitse krant Bild betrekking op sjoemeldiesels. Tot 95.000 auto's zouden uitge-

rust zijn met software om de uitstoot te beperken tijdens tests. Het gaat om dieselmotoren die voldoen aan de modernste Euro 6-uitstootnormen. Opel behoort sinds vorig jaar tot het Franse PSA Peugeot Citroën, het moederbedrijf van automerken Peugeot, Citroën en DS.

‘ECB wacht nog even met prognose voor rente’

BALI — De Europese Centrale Bank (ECB) zal tegen de zomer van 2019 meer duidelijkheid verschaffen over de timing voor de eerste renteverhoging sinds 2011, maar houdt voorlopig alle opties nog even open. Dat heeft de Franse centralebankpresident en ECB-bestuurder François Villeroij de Galhau gezegd.

Villeroij de Galhau kijkt de boel liever nog even aan. Nu al meer duidelijkheid geven zou de flexibiliteit van de ECB in de komende maanden behoorlijk inperken, vindt hij. De Fransman deed zijn uitspraken op het Indonesische eiland Bali, waar de najaarsvergadering werd gehouden van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank.

De rentetarieven in de eurozone bevinden zich al tijden op een historisch laag niveau. Sinds de beleidsmakers in Frankfurt hebben aangekondigd dat ze eind dit jaar stoppen met hun grote opkoopprogramma van obligaties, wil iedereen graag weten wanneer de ECB dan eindelijk ook de rente weer gaat opschroeven.

Ook ECB-president Mario Draghi was daar aanwezig. Hij verdedigde de afwachtende houding bij de ECB met de opmerking dat hij een plotselinge rentesprong, in de hand gewerkt door financiële onrust of verrassingen in inflatiecijfers en geopolitiek, momenteel als de grootste bedreiging voor de wereldconomie ziet.

VOORUITBLIK
op de beursweek

AMSTERDAM — Beleggers krijgen het de komende week weer een stuk drukker. Een groot aantal bedrijven presenteert de resultaten over het derde kwartaal en dat moet allemaal worden verwerkt op de beurs. Daarnaast blijven kwesties als rentevrees, de budgetproblematiek in Italië en de handelsspanningen het sentiment beïnvloeden. Ook is er nog een belangrijke top over de brexit. Aan het Damrak komen grote bedrijven als ASML, AkzoNobel en Unilever met cijfers. Ook interessant wordt het kwartaalbericht van TomTom morgen. De navigatiedienstverlener kwam nog niet zo lang geleden flink onder druk te staan op de beurs door zorgen over stappen van Google op de automarkt.

Andere bekende Europese ondernemingen die op het programma staan zijn de Franse yoghurtmaker Danone en voedingsmiddelengigant Nestlé uit Zwitserland. Ook de Duitse softwarefabrikant SAP en Zwitserse farmaceut Novartis komen met een update over hun prestaties.

In de Verenigde Staten gaven grote banken als JPMorgan Chase, Citigroup en Wells Fargo afgelopen week al een kijkje in de boeken. Daar komt de cijferperiode doorgaans wat eerder op stoom. Op Wall Street is het in de nieuwe beursweek de beurt aan onder meer Goldman Sachs, Netflix, verfreus PPG, uitzender Manpower en maker van huishoudelijke producten Procter & Gamble.

Het sentiment zal mede worden bepaald door nieuwe gegevens over de Amerikaanse winkelverkoop, de Chinese inflatie en het beleggersvertrouwen in Duitsland. Op woensdag en donderdag zal de Britse premier Theresa May proberen om een deal te sluiten met Brussel over de voorwaarden van het Britse vertrek uit de Europese Unie in maart volgend jaar. De tijd begint inmiddels te dringen. Als de top op niets uitloopt, zal er volgende maand waarschijnlijk nog een soort crisistop moeten plaatsvinden, klinkt het in de wandelgangen.

De aandelenmarkten maakten de afgelopen week een soort correctie door. Beleggers dumpten wereldwijd hun aandelen door de stijgende Amerikaanse obligatierentes en de vrees dat het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China de economische groei zal remmen. De onrust leidde er zelfs toe dat autoleasebedrijf LeasePlan zijn plannen voor een beursgang in Amsterdam introk. Op Wall Street was vrijdag wel weer sprake van enig herstel.

Trump voorziet meer heffingen voor China

WASHINGTON — De Amerikaanse president Donald Trump ziet verdere importheffingen op Chinese producten als een mogelijkheid.

Trump liet in een interview in het Amerikaanse tv-programma 60 Minutes weten dat hij wil dat China een ‘eerlijke deal’ met de Verenigde Staten overeenkomt. “Ik wil dat ze hun markt opengooien zoals onze markt open is.” Trump heeft in drie rondes

tarieven opgelegd op in totaal 250 miljard dollar aan Chinese goederen. Al eerder dreigde hij dat hij vrijwel alle goederen die door China naar de VS worden geëxporteerd met een importheffing te willen belasten. Dat zou neerkomen heffingen op ongeveer 505 miljard dollar aan goederen. Verder claimde Trump ook dat China Amerikaanse verkiezingen probeert te beïnvloeden. Voor die claim voerde hij echter geen bewijs aan.

NEW YORK				AMSTERDAM			
	15-Oct				15-Oct		
DOW JONES	25.419,12	0.31%	AEX	518,36	0.40%		
S&P 500 INDEX	2.766,97	-0.01%	ARCELOMITTAL	24,54	-0.28%		
NASDAQ	7.468,52	-0.38%	AEGON NV	5,26	-1.05%		
AMAZON.COM INC	1.765,35	-1.30%	KONINKLUKE AHOL	19,66	2.55%		
APPLE INC	218,71	-1.53%	AKZO NOBEL	73,16	-0.46%		
BAIDU INC-SP ADR	200,93	-1.68%	ASML HOLDING NV	150,18	0.54%		
BERKSHIRE HATH-B	206,30	-0.24%	DSM (KONIN)	80,36	0.37%		
BOEING CO/THE	360,22	0.03%	HAL TRUST	143,80	-0.55%		
CITIGROUP INC	69,86	0.03%	HEINEKEN NV	75,98	-0.03%		
COCA-COLA CO	44,97	0.65%	ING GROEP NV	10,80	-0.28%		
COSTCO WHOLESALE	225,72	-0.54%	KPN (KONIN) NV	2,30	3.28%		
WALT DISNEY CO	114,29	1.49%	KONINKLUKE PHIL	34,87	-0.95%		
3D SYSTEMS CORP	17,29	-0.23%	RANDSTAD NV	43,00	-0.50%		
ESAT/INC	31,90	0.57%	ROYAL DUTCH SHA	28,39	0.67%		
FACEBOOK INC-A	155,19	0.94%	TOMTOM	7,17	0.76%		
GENERAL ELECTRIC	12,28	-0.32%	TOTAL SA	53,55	1.17%		
ALPHABET INC-A	1.114,60	-0.53%	UNILEVER NV-CVA	46,16	1.28%		
HP INC	23,79	0.49%	W.P. STEWART HOL	459,28	1.89%		
HOME DEPOT INC	192,78	0.16%					
INTEL CORP	45,08	0.45%	SCOTIABANK FUNDS	12,0ct			
JOHNSON&JOHNSON	134,65	0.58%	MONEY MARKET	13,2749	0.00%		
MICROSOFT CORP	109,23	-0.31%	US DOLLAR BOND	2,5737	-0.04%		
PROCTER & GAMBLE	80,15	1.38%	GLOBAL GROWTH	3,0947	1.50%		
ROYAL DUTCH-ADR	65,61	0.54%	US GROWTH	16,4849	0.68%		
STARBUCKS CORP	56,94	0.87%	CANADIAN GROWTH	2,5967	0.71%		
TWITTER INC	28,80	2.89%	FUNDS	12,0ct			
WALMART INC	94,46	-0.37%	BGF CONT EUR FLEX	27,30	-0.47%		
EXCHANGE TRADED FND	15-Oct		BGF EMTK BOND	17,25	0.58%		
ALERIAN MLP - AMLP	10,57	0.05%	BGF FIX INC GBL OP	13,91	0.07%		
ISH GBL HY BD - GHYG	48,67	-0.14%	BGF GBL ALLOCATION	54,69	-0.22%		
ISH IBOXX HY BD - HYG	85,16	0.01%	BGF USD CORE BOND	16,14	0.31%		
ISH SELECT DIV - DIVY	96,84	0.49%	BGF USD HI YIELD BND	32,55	0.03%		
ISH MSCI EMKT - EEM	40,00	-0.73%	TEMPLETON GBL BND	24,95	0.40%		
ISH MSCI PAC - EEP	42,33	0.07%	TEMPLETON ASIAN SM	47,89	2.48%		
ISH RUSSELL - IWV	162,87	0.07%	CURRENCIES	15-Oct			
ISH S&P 500 - SPY	166,33	-0.25%	YEN/USD	111,9000	-0.08%		
ISH EUROPE - IEV	42,46	0.35%	EUR/USD	1,1588	0.22%		
INVESCO QQQ TRUS	173,30	-0.59%	CAN/USD	1,2562	-0.62%		
INVESCO DB COMMO	17,89	-0.06%	GBP/USD	1,3153	-0.03%		
SPDR S&P INT DIV-DWX	35,86	-0.11%	COMMODITIES	15-Oct			
SPDR S&P MID 400	341,98	0.51%	Oil WTI	71,34	0.00%		
SPDR S&P 600 SMA	68,88	0.35%	GOLD	1227,23	0.76%		
VANGUARD REIT - VNQ	76,58	1.00%	SILVER	14,71	0.71%		
WSDOMTR JAP H-EQ-DXJ	53,75	-0.35%	WHEAT	517,25	1.82%		

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mc-bank.com/pbis

Aruba Animal Shelter

Cats and Dogs
awaiting Adoption

www.arubaanimalshelter.com

Moeilijke missie naar mysterieus Mercurius

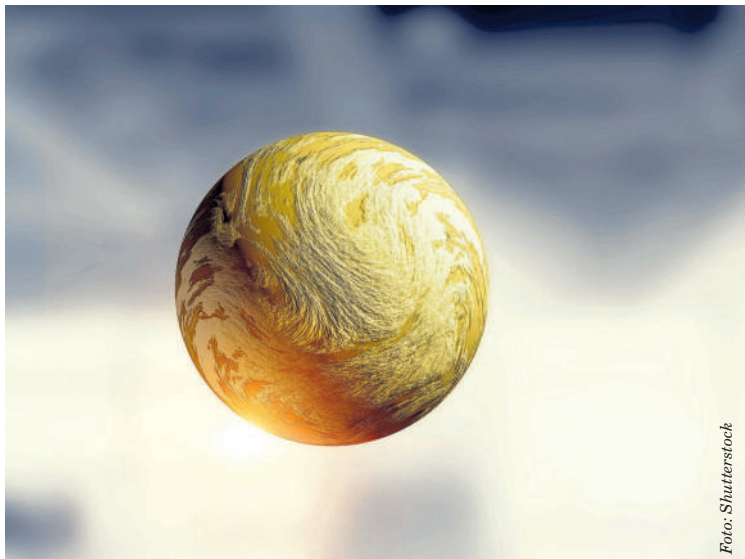

Foto: Shutterstock

“Een planeet met veel mysteries.” Dat is Mercurius, de eerste en kleinste planeet in ons zonnestelsel, zegt Johannes Benkhoff. De wetenschapper van de Europese ruimtevaartorganisatie ESA is betrokken bij een nieuwe Europese satelliet. Die vertrekt vrijdag richting de planeet, samen met een Japanse sonde. Zij moeten Mercurius in kaart brengen.

Mercurius staat op ongeveer 70 miljoen kilometer van de zon, de aarde op ongeveer 150 miljoen kilometer. Om Mercurius te bereiken, moeten de twee satellieten een enorme omweg maken. Ze blijven eerst in de buurt van de aarde. Begin 2020, anderhalf jaar na lancering, vliegen ze langs ons. Ze krijgen zo een zetje waarmee ze kunnen oversteken naar Venus. Twee ‘flyby’s’ daar, in 2020 en 2021, helpen de sondes naar Mercurius. Daarna moeten ze tussen 2021 en 2025 zes keer langs Mercurius vliegen, steeds een beetje dichterbij. En uiteindelijk, in 2026, komen ze los van elkaar in een baan rond de planeet. Dan staat er al 9 miljard kilometer op de teller.

De reden voor de omweg is de zon. Die heeft een enorme aantrekkingskracht. Zonder ingrijpen zouden de satellieten genadeloos opgeslokt worden. Benkhoff: “Je moet de hele tijd tegen de zon afremmen. Dat kost meer

energie dan naar Pluto vliegen.” Door de zon is er ook veel onbekend over Mercurius. “Het is heel moeilijk om Mercurius vanaf de aarde te bekijken. Je ziet hem een uur voor zonsondergang en een uur erna, daarna is hij weg. Met grote telescopen is het zelfs verboden om naar Mercurius te kijken. Het felle licht van de zon kan de telescoop verblinden en beschadigen. Ook ruimtetelescoop Hubble mag om die reden niet naar Mercurius kijken.” Het gevolg, zo zegt Benkhoff: “Mercurius is een beetje vergeten.”

En dat wat er tot nu toe wel is ontdekt op Mercurius, is soms vreemd. Zo staat er waterijs op de polen. Daar zijn kraters waar nooit zonlicht valt. De temperatuur is er 65 graden onder nul, terwijl het op de rest van Mercurius zo’n 450 graden boven nul is. Waar het ijs vandaan komt, is volgens Benkhoff ‘een mysterie’. Op het oppervlak zijn bovendien lichte vlekken gezien. Misschien komt er ergens gas vrij, en de vraag is dan waar dat vandaan komt.

De missie heet BepiColombo. De Europese satelliet heet MPO, zijn Japanse reisgenoot heet Mio. De lancering staat gepland voor vrijdagavond vanuit Frans-Guyana. Voor vertrek is de MPO uitgebreid getest in ruimtevaartcentrum Estec in Noordwijk.

– met een selfiestick in de hand langs de gevel van het Luxor-appartementengebouw in de wijk El Cangrejo valt. De Panamese brandweer waarschuwde vrijdag mensen om niet hun leven te riskeren voor een foto. “Jouw leven is meer waard dan een selfie”, staat bij een afbeelding op Twitter met alle situaties waarin volgens de brandweer selfies vermeden dienen te worden.

Vrouw valt van balkon bij selfie

In Panama-Stad is een jonge vrouw van een balkon gevallen toen zij zittend op de balustrade probeerde om een selfie te maken. Volgens lokale media zou zij haar evenwicht hebben verloren toen plotseling de wind opstak. Ze viel ruim twintig etages naar beneden en overleefde de val niet. Op sociale media circuleren beelden van hoe het meisje – volgens sommige berichten een Spaanse toeriste

Meghan Markle, hertogin van Sussex is zwanger

Meghan Markle, de vrouw van de Britse prins Harry, is zwanger. Ze verwacht haar baby in de lente van volgend jaar, zo heeft het Britse koningshuis laten weten. De Amerikaanse Markle trouwde in mei dit jaar met Harry,

de kleinzoon van koningin Elizabeth II. Daarbij kregen ze de titels hertog en hertogin van Sussex. De trouwerij in Windsor genoot wereldwijd enorme belangstelling. Harry staat in de lijn van troonopvolging

op nummer 6 en lijkt onder het publiek en bij de media populairder dan zijn oudere broer William. Die moet te zijner tijd, na hun vader Charles, koning worden. De 34-jarige Harry en zijn 37-jarige Californische echt-

genote zijn vandaag aangekomen in Australië. Volgens Australische media hebben ze tien medewerkers meegenomen, inclusief een kapper en een perswoordvoerder. Er zou ook een bevriend echtpaar uit Toronto onofficieel ‘meeliften’. Het is Harry en Meghans eerste officiële buitenlandse bezoek als echtpaar. Het bezoek is vooral gericht op de Invictus Games, een paralympisch sportevenement dat dit jaar in Sydney plaatsvindt. In 2020 is dit in Den Haag. Het paar is na aankomst in Sydney naar het Admiraleithuis gegaan, een landhuis waar de gouverneur-generaal, de vertegenwoordiger van de Britse vorst, zetelt. Harry en Meghan bezoeken negen dagen lang onder meer Sydney, Melbourne en een eiland voor de Australische noordoostkust (Fraser Island). Ze gaan daarna naar andere ‘koninklijke Britse bestemmingen’ zoals Fiji, Nieuw-Zeeland en Tonga, behoren tot de zes tien landen waar de Britse vorst staatshoofd is.

Foto: AFP

Mensen

20 zwemdiploma's behaald

Onlangs heeft een groep van twintig kinderen en volwassenen hun zwemdiploma behaald onder leiding van instructeurs van Zweminrichting Piscadera. Zij hebben hun diploma's A, B, C en D met goed resultaat behaald. Zweminrichting Piscadera geeft zowel aan kinderen als aan volwassenen 's ochtends tijdens het weekeinde zwemles, bij het strand van Parasasa, naast het Marriott. Iedereen die wil leren zwemmen, is welkom. Alle geslaagden worden van harte gefeliciteerd.

Puppy's helpen gestreste studenten

De universiteitsbibliotheek aan het Singel in Amsterdam denkt met het oog op de aankomende tentamenweek een mooie oplossing te hebben voor studenten die in de stress zijn geschoten door hun tentamens: een kamer

waar je kunt knuffelen met een jong hondje. De puppykamer is alleen open op maandagmiddag 22 en dinsdagmiddag 23 oktober. “Meld je dus snel aan”, maant de bieb op de eigen site.

Foto: Shutterstock

Sommige universiteiten in het buitenland, met name in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, gingen de studentenstress volgens de bibliotheek al te lijf met een stel puppy's. “Vanzelfsprekend staat het welzijn van de pups voorop. Een begeleider houdt in de gaten of alles goed gaat met de hondjes. De pups zullen maximaal twee uur aanwezig zijn en per tijdslot mag slechts een beperkt aantal studenten de puppykamer in”, aldus de bieb.

Alleen studenten van de Universiteit van Amsterdam kunnen zich melden voor een kwartiertje in de puppykamer.

‘Pak snoepreclame voor kinderen aan’

Foto: Shutterstock

Veel ouders in Nederland willen maatregelen tegen reclame op ongezonde producten als koek, snoep en frisdrank bij sportevenementen, op scholen, in tv-series, films en games. Dat blijkt uit onderzoek in opdracht van het Voedingscentrum.

In totaal 71 procent van de ouders vindt dat marketing voor ongezonde producten niet thuis hoort op een sportevenement voor kinderen. En 60 procent van de ouders vindt het niet normaal dat er kindermarketing voor ongezonde producten plaatsvindt via sociale media. Ze vinden het Voedingscentrum aan hun zijde. “Wij vinden dat kinderen beschermd

moeten worden tegen kindermarketing van ongezonde producten”, aldus Astrid Postma-Smeets, expert voeding en gezondheid bij het Voedingscentrum. De Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI), de koepelorganisatie voor bedrijven in de levensmiddelenindustrie, heeft in mei aangekondigd dat het kinderidolen van de verpakkingen gaat halen. Dat is volgens het Voedingscentrum een goede stap, maar het gaat de organisatie nog niet ver genoeg.

De representatieve steekproef onder meer dan 1000 ouders met kinderen tot en met zeventien jaar werd uitgevoerd door Flycatcher.

IOC-lid Baumann (51) overleden na hartaanval

Het Zwitserse IOC-lid Patrick Baumann is op 51-jarige leeftijd overleden aan de gevolgen van een hartaanval. Baumann, die ook secretaris-generaal was van de internationale basketbalbond FIBA, was in Buenos Aires waar hij de Jeugd Olympische Spelen bijwoonde. Baumann was eerder als speler, coach en arbiter ac-

tief in het basketbal. Sinds 2007 was hij lid van het Internationaal Olympisch Comité. “Dit is een grote schok die ons allen zeer raakt”, zei IOC-voorzitter Thomas Bach. “We kunnen het nauwelijks geloven. Vooral ook omdat we hem, zelfs vandaag, nog hard hebben zien werken. Zoals hij altijd bezig was uit liefde voor de sport.”

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : **tlatorre@amigoe.com** o.v.v. "Mensen"

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma –Vr 8 am – 5 pm
STOP Huiselijk geweld!

Buckles

By David Gilbert

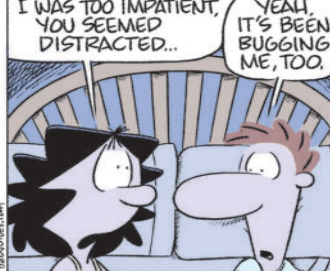
Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Algemene Deelnemersvergadering 2018

Heel goed 2017 voor APFA

maar voorzichtig optimisme voor de toekomst

Seroe Blanco 4, Oranjestad, Aruba (297) 525 2732 www.apfaruba.org

Voor APFA, het pensioenfonds voor overheidspersoneel en medewerkers van instellingen die verbonden zijn met de overheid, was 2017 een heel goed jaar. Toch was algemeen directeur Sheila van Veen in haar presentatie op de Algemene Deelnemersvergadering op 27 september 2018 opvallend voorzichtig. “In de toekomst zult u na goede jaren ook jaren zien met een lager rendement op onze beleggingen”, zei zij. “De weg naar volledig herstel zal ups en downs kennen.”

Het waren juist de rendementen op de beleggingen die ervoor zorgden dat de APFA-directie een rooskleurig verhaal kon houden over het boekjaar 2017. Vooral de beleggingen in de internationale portefeuille deden het goed met een rendement van 10,6% (2016: 6,2%). Dat was te danken aan een voorspoedige economische groei, goede winstcijfers van bedrijven, de belastingverlagingen in de Verenigde Staten en de lage rentestand. Voor de binnenlandse markt was 2017 een uitdagend jaar met een stagnerend beleggingsklimaat. Dit is niet ongebruikelijk in een verkiezingsjaar. Desondanks wist APFA een rendement te behalen van 5,6%, net iets boven de 5,5% in 2016.

Internationale volatiliteit en zorgen over lokale markt

Van Veen maakte de aanwezigen duidelijk dat 2018 niet net zo’n mooi jaar zal worden. “In het eerste kwartaal van 2018 heeft een bijstelling van de markt plaatsgevonden en de groei in de internationale markt is tot op heden beperkt gebleven. De internationale markt is volatiel en de verwachting is dat die volatiliteit in de komende jaren zal toenemen.”

De algemeen directeur was kritisch over de economische ontwikkelingen op Aruba. “Die baren ons zorgen” zei zij. “De opschorting van de herstart van de raffinaderij en de onduidelijkheid hierover heeft een nadelig effect op de Arubaanse economie en de deviezenvoorraad. De beleggingsmogelijkheden blijven beperkt en de liquiditeit op de markt is vooralsnog hoog. De regeling van de Centrale Bank van Aruba, die ons oplegt dat wij minimaal 60% van ons kapitaal in het binnenland moeten beleggen, belemmert ons bij het optimaliseren van de beleggingsportefeuille en de rendementen van het fonds.”

Rente blijft belangrijk aandachtspunt

Door de scherpe prijsconcurrentie op de lokale markt, heeft APFA halverwege 2017 de rente op hypothecaire leningen met een half procent verlaagd. Vanwege de lage marktrentes heeft APFA in

2016 de rekenrente aangepast. Dat is het rendement waarmee APFA rekent om de pensioenverplichtingen te waarderen. In 2017 bleek dat aangepaste niveau nog prudent. “Maar”, zei Van Veen, “gezien de dalende tendens in de binnenlandse renteniveaus blijft de rekenrente een belangrijk aandachtspunt en financieel risico. Indien een verdere verlaging in de toekomst nodig is, zal dit een negatief effect hebben op de ontwikkeling van onze financiële positie.”

Woningen voor Arubaanse gemeenschap

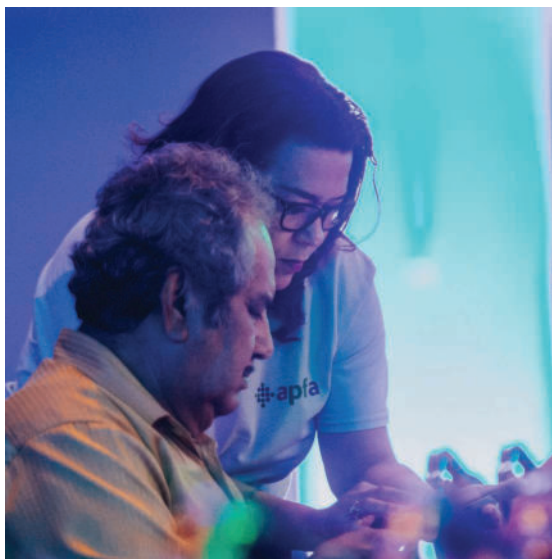
Op een positievere noot, onthulde zij dat APFA nieuwe initiatieven ontplooit om de Arubaanse economie te stimuleren. “APFA zal in 2019 starten met het ontwikkelen van woningen voor de Arubaanse gemeenschap. Met deze nieuwe activiteit willen wij niet alleen een bron van beleggingsinkomsten creëren, maar tevens op sociaal verantwoorde en duurzame wijze bijdragen aan de economische ontwikkeling van ons land.”

Meer keuzes in samenstelling van pensioenpakket

De deelnemers staan bij APFA centraal. Eind 2017 had het fonds 11.702 deelnemers, een groei ten opzichte van 2016 met bijna 2%. Van Veen vertelde dat het verder verbeteren van de dienstverlening aan de deelnemers en werkgevers in 2018 een belangrijke doelstelling is. Projecten die hiertoe een bijdrage leveren zijn: de herintroductie van de pensioenplanner aan het einde van dit jaar, een digitaliseringsproject en verdere flexibilisering van de pensioenregeling. In 2017 zijn daarvoor de mogelijkheden onderzocht. In 2018 is er een begin gemaakt met het ontwikkelen van een flexibele versie van de NPR-2014 regeling.

Communicatieproject in 2019

Sheila van Veen kondigde aan dat APFA in 2019 een uitgebreid communicatieproject zal starten. “Wij stellen evenwichtige belangenbehartiging van alle groepen deelnemers centraal. Daarbij vormt transparante en duidelijke communicatie de basis voor de betrouwbare invulling van onze doelstellingen. In de afgelopen

jaren hebben wij ons beziggehouden met het vraagstuk op welke wijze wij onze deelnemers kunnen bereiken en vooral de jongere generatie. Voor ons is de input die wij van u krijgen zeer belangrijk.”

Als start van het project had communicatiemanager Jennifer Jacobs voor de aanwezige deelnemers

middels een digitaal platform een aantal vragen gesteld. Met de antwoorden zal APFA aan de slag gaan om de communicatie en de dienstverlening verder te verbeteren.

Fors hoger resultaat in 2017

Financieel directeur Sherwin Vingal nam de deelnemers mee door de hoofdpunten van het jaarverslag over 2017. Die cijfers zagen er vooral door de al genoemde goede beleggingsrendementen zonnig uit. Dankzij de beleggingsinkomsten waren de totale baten in 2017 bijna Afl. 261 miljoen, tegenover bijna Afl. 215 miljoen in 2016. De totale lasten bedroegen in 2017 circa Afl. 156 miljoen, dit betekende een verlaging ten opzichte van de lasten in 2016 die circa Afl. 186 miljoen bedroegen. De hogere lasten in 2016 zijn toe te schrijven aan wijzigingen in de actuariële grondslagen, die hebben geresulteerd in een additionele pensioenvoorziening van bijna Afl. 37 miljoen. Dankzij de nadruk op kostenbeheersing waren de uitvoeringskosten in 2017 lager dan in 2016 en binnen het afgesproken budget. Onder aan de streep restte een operationeel resultaat van bijna Afl. 105 miljoen, tegenover ruim Afl. 28

miljoen in 2016.

Herstel gaat sneller dan verwacht

Ook de balanspositie van APFA zag er gezond uit. De totale activa groeide in 2017 met 5,2% naar Afl. 2,8 miljard. Vingal behandelde uiteraard de dekkingsgraad, die de graadmeter is voor de financiële positie van APFA. De bruto-dekkingsgraad nam in 2017 toe van 104,3% naar 108,3%, een stijging van maar liefst 4%-punt. De netto-dekkingsgraad, die rekening houdt met de vereiste buffer voor beleggingen, steeg met ruim 3%-punt naar 99,1% per eind 2017. “Dit is”, zo zei Vingal, “nog niet helemaal op het vereiste niveau van 100%. Maar het is wel aanzienlijk hoger dan de netto-dekkingsgraad van 94,8%, die we volgens de ramingen in ons herstelplan per eind 2017 moesten bereiken. Het herstel van het NPR 2014 verloopt tot eind 2017 dus sneller dan verwacht.”

Cijfers in eerste acht maanden 2018 veel lager dan in 2017

Aansluitend op de opmerkingen van Sheila van Veen over de ontwikkelingen op de internationale en lokale markten in 2018, lichtte Sherwin Vingal de cijfers tot en met augustus 2018 toe. De beleggingsinkomsten waren in de eerste acht maanden van 2018 ruim Afl. 79 miljoen tegenover ruim Afl. 136 miljoen in de vergelijk-

bare periode van 2017. Waar de rendementen in de lokale markt met 3,4% nog bijna op het peil van de eerste acht maanden van 2017 bleven, was het rendement op de internationale markt met 1,7% veel lager dan de 8,2% in de vergelijkbare periode van 2017. Daardoor waren de totale baten van bijna Afl. 123 miljoen aanzienlijk lager dan de Afl. 181 miljoen in de eerste acht maanden van 2017. De lasten waren tot en met

eind augustus met Afl. 108 miljoen iets hoger dan de bijna Afl. 106 miljoen in dezelfde periode van 2017. Het totale operationele resultaat was met ruim Afl. 14 miljoen fors lager dan de ruim Afl. 78 miljoen in de eerste acht maanden van 2017, maar wel in lijn met de vooruitzichten en projecties van het fonds voor 2018.

Financiële positie blijft goed

Positief was dat de bruto-dekkingsgraad per 31 augustus 2018 met 108,7% iets hoger was dan per 31 december 2017: 108,3%. De netto-dekkingsgraad was per eind augustus 2018 met 98,7% iets beneden de stand per eind december 2017 (99,1%). “Met die 98,7% liggen we ook in deze uitdagende periode nog steeds ruim voor op de prognose in het herstelplan, die voor nu op 95,3% ligt”, zei Sherwin Vingal.

Het volledige jaarverslag van APFA over 2017 is te downloaden via de website www.apfaruba.org. Ook is daar een verkorte, populaire versie van het jaarverslag beschikbaar.